

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva 5
— telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126

Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7
— telefon št. 2455

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
— telefon št. 190

Računi pri pošti čez zavodila: Ljub-
ljana št. 17749

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Trije meseci vojne

Že se bliža koncu tretji mesec, od-
kar se je vnela vojna v Evropi. Obo-
roženi spopad med Nemčijo in Poljsko,
ki se je z njim začela vojna, se zdaj
danes samo še kot majhna epizoda, kot
nekak uvodni incident, kakor so tako
zelo prišli v modo v politični sedanjo-
sti. S tem se seveda nikakor ne sme
podcenjevati njegova izredna načelna
in dejanska važnost, toda težišče voj-
ne se je preneslo drugam, na drugač-
na področja in drugačna vojna sred-
stva.

Tretji mesec vojne označuje traja-
nje zatišja na kopnem bojišču, kjer so
se ta čas izvršili samo poskusi z razni-
mi oblikami novega orožja in nove
taktike, toda na način, ki že na prvi
pogled prepričuje, da gre samo za po-
skuse, za nekatere vaje. Vendar bolj
alarmantno kakor v drugem je postalo
v tretjem mesecu tudi na kopnem boji-
šču. V mislih imamo vesti, ki so v pr-
vi polovici meseca napovedovale razšir-
jenje bojišča na nevtralnem ozemlje. Ne
more se zanikati, da so v odgovornih
krogih na zapadu povsem resno raču-
nali z možnostjo, da se nemške vojni-
sile vržejo čez Nizozemsko in Belgijo
ter dosežejo bodisi morsko obalo na-
sproti Angliji, bodisi severno franco-
sko ozemlje z obkolitvijo Maginotove
linije. Bodočnosti ostane prihranjena
pojasnitev, zakaj se to ni zgodilo in
zakaj se ni s tem vojna na suhem začela
v vsej divnosti. Dejstvo je, da se je
tudi v tretjem mesecu vojna dejansko
omejevala na morje.

Prav pomorska vojna daje v tretjem
mesecu svoj značaj sovražnostim. Zrač-
ni napadi zoper Veliko Britanijo se ni-
so močno stopnjevali in angleški viri
trdijo, da so prinesli razmeroma malo
učinkovitega uspeha, kar bi potrjalo
staro presojo britanskih strokovnjakov,
da avioni vojnih ladij ne morejo
biti resno nevarni. Chamberlain sam
je v svojem nedeljskem radijskem go-
voru dejal, da so si nekaj prve mese-
ce vojne drugače predstavljali; tudi v
Londonu in Parizu potemtakem niso
računali s tolikim razmeroma pasiv-
nim zadržanjem nemškega vojnega vod-
stva in britanski premier je moral ob-
činstvu doovedovati, zakaj so potreb-
ne še nadaljnje varnostne odredbe in
zakaj je potreba tudi še za naprej
vztrajati v neaktivnem stavu. Toda na
morju se je vojna prav tretji mesec
naglo stornjevala in prešla v one obli-
ke, ki se po moderni terminologiji
označujejo kot totalitarna vojna. Ne le
da so bile nemške bojne ladje zelo agil-
ne in ne brez uspehov, na novo se je
začela vojna z neverjetnimi minami.
Silno je stornjevala vojne sovražnosti
in jih razširila po učinkih tudi na ne-
vtralce, povzročajoč znatne žrtve zla-
sti v prvih dneh.

Jesenski in zimski meseci so nas naj-
bolj nemirnega vremena okrog veliko-
britanskega otočja, na spričo tega za
velike vojne operacije najmanj ugod-
ni. Zato se vedno na novo oglašajo na-
povedi, da do spomladaj sploh ne bo
kaj posebnega na bojiščih, ne na kop-
nem, ne v zraku, ne na morju. Toda na
drugi strani se zdaj, da je sedanji
vojni prisojena vloga, da prinaša ved-
no nova presenečenja, pa bo morda
tako tudi z napovedovanji zimskega
vojnega zatišja. Vsekakor je vojna z
minami že sprožila reakcijo v obliki
popolne poostre blokade Nemčije,
kar je še nadalje povečalo prepade
med obema taboroma. Po neuspehu ni-
zozemsko-belgijskega mirovnega posre-
dovanja so možnosti za poravnavo do-
končno pokonane. Tretji mesec je te-
daj prinesel prav za prav začetek prave
vojne samo s to razliko, da se spri-
čo posebnih tehničnih in vremenskih
razmer ter strategije in taktike povsem
specialnega značaja tako rekoč ne o-
more prav začeti. Nevtralni vojaški me-
soevalci sodijo da se s tem uveljavlja
staro pravilo, ki hoče tudi čas iz-
rabiti kot vojnega zaveznika.

Na vojaškem in diplomatskem pod-
ročju je važno dejstvo, da tretji vojni
mesec ni prinesel razširjenja spoda-
da Nobena od nevtralnih sil se ni pri-
ključila ne temu ne onemu taboru.
Vendar pa se morejo v njihovem zadr-
ženju opaziti važne značilnosti. Ame-
rika je odpravila nevtralnost v starem
in jo proglasila v novem smislu, ki po-
meni zalaganje Francije in Anglije z
vojnimi materialom. Italija stoji slej
ko prej čučeča ob strani, v smislu
stremeljenja, da prepreči razširjenje voj-
ne vihrne na sredozemskem področju.
V zvezi s tem je bilo prav zadnji me-
sdec obilo pisanja in govorjenja o pri-
pravljalnem se balkanskem mirovnem
in nevtralnem bloku, vendar se ne
more reči, da bi se bil ta zasluček kaj
prida približal svojemu uresničenju.

V septembrskem aktu sta se Nem-
čija in Rusija izjavili, da bosta stopili
v konsultacije ako zapadne sile ne pri-
stanejo na mirovno akcijo v smislu
priznanja ustvarjenega stanja. Ta po-
gaj se ni izpolnil, kljub temu pa o ka-

Rusija prekinila stike s Finsko

Molotov ie snoči po radiu sporočil, da ie Rusija sklenila, takoi odpoklicati svoje politične in gospodarske zastopnike na Finskem, ruska vojska pa ie dobila ukaz, da nai bo pripravljena

Moskva, 29. nov. s. (Tas). Nocoj ob 22.
je govoril preko vseh ruskih radijskih
postaj predsednik sveta komisarjev in
komisar za zunanje zadeve Molotov, ki
je dejal:

Državljeni državljanki Sovjetske
unije! Sovražni odnosi sedanje finske
vlade do naše države nas silijo, da pod-
vzamemo takojšnje ukrepe za zavarova-
vanje naše varnosti. V zadnjih dveh
meseh smo se potpežljivo pogajali s
finsko vlado o zahtevah, ki smo jih sma-
trali kot minimalne za varnost države
in varnost Leningrada. Finska vlada je
zavzela v teh pogajanjih nepomirljivo
sovražno stališče do naše države. Na-
mesto, da bi na prijateljski način našli
možnost sporazuma, so sedanji finski
oblastniki, podžgani od tujih imperiali-
stov, k sovražstvu šli po drugi poti.

Zaman so bila vsa ponudbenja. Zna-
no je, k čemu so privedli dogodki na
finski meji v zadnjih dneh. Prišlo je
do nezasišane provokacije s strani fin-
ske soldateske: do obstreljevanja naših
vojakov v bližini Leningrada, ki je
zahtevalo žrtve med našimi vojniki.
Protest naše vlade in praktični predlo-
gi, ki naj bi preprečili ponovitev takih
dogodkov ne samo niso našli podpore
pri finski vladi, temveč so privedli zo-
pet do sovražnih dejanj.

Kakor veste, je na naš predlog Fin-
ska z večerajšnje noto odgovorila z od-
povedjo pakta o nenapadanju ter izra-
žila, da hoče še nadalje s svojo vojsko
Leningrad neposredno ogrožati. Vse to
je končno pokazalo, da sedanja finska
vlada na podlagi svojih zvez z imperi-
alisti neče normalnih odnosov z Ru-
sijo ter hoče nadaljevati sovražno za-
držanje v odnosu s Rusijo. Finska
vlada smatra, da zanjo pakt o nena-
padanju ni obvezen in hoče Leningrad
še nadalje vojaško ogrožati.

Ker je od take vlade mogoče pričaka-
vati novih hitrih provokacij, se je so-
vjetska vlada smatrala večeraj prisiljeno
izjaviti, da se od sedaj naprej smatra
osvobodeno od obveznosti pakta o nena-
padanju, ki je bil zaključen med Rusijo
in Finsko. Z ozirom na novi položaj je
ruska vlada prišla na idejo nove re-
šitve in ne more več trpeti sedanjega
položaja. Odgovornost za to pada popol-
noma na finsko vlado.

Odgovor finske vlade že poslan v Moskvo

Njegova vsebina dosedaj še ni bila objavljena

Helsinki, 29. nov. s. (Reuter). Odgovor
finske vlade na večerajšnje drugo noto
Molotova je bil danes dopoldne brozjavno
poslan finskemu poslaniku v Moskvi. Be-
sedilo finskega odgovora bo objavila fin-
ska vlada šele potem, ko bo finski posla-
nik odgovor izročil ruskemu zunanjemu
ministru Molotovu.

Snoči je bilo objavljeno uradno poro-
čilo, da je preiskava, ki so jo izvedle fin-
ske oblasti, dognala, da na odseku pri
Balmu, severno od Ladoškega jezera, ni
bilo niti enega primera kršitve finsko-
sovjetske meje. Pri obmejni karavli št. 367,
ki jo omeja rusko poročilo, ni bilo
nobenih izrednih dogodkov. Izmenjava
straže v tej karavli je bila izvedena kri-
tičnega dne ob 19. In tudi pri tej priliki
niso bili sporočeni nobeni izredni dogo-
di novi straži.

Finske vojaške oblasti so nadalje ugo-
tovile, da so ruska poročila o dveh novih
obmejnih incidentih, ki sta se baje večeraj
pripletala, netočna. Finska vojska ni izvr-
šila nobenega napada na rusko ozemlje,
pač pa je bila večeraj pri Pumangiju na-
padena finska obmejna stališča, ki leži
razločno na finskem ozemlju. Našli so
namreč prerezane telefonske žice, posad-
ka stražnice je izginila, zidovi poslopja
pa kažejo znake strelcev.

Kar se tiče incidenta pri Salmiju sever-
no od Ladoškega jezera, tamkajšnje fin-
ske obmejne straže sploh ničesar ne vedo,
da bi se bilo kaj pripetilo, kakor to trdi
ruska uradna agencija.

kih konsultacijah svet dosedaj še ni
izvedel ničesar konkretnega. Mnogi
pričujejo, da se bo nekaj takega ven-
darle zgodilo in ne izključujejo mož-
nosti, da bi se mogla za to porabiti
finska afera. Ki prav sedaj prehaja v
svojo odločilno fazo. Toda tudi če se
zares vname vojna med Sovjetsko uni-
jo in Finsko še ni treba, da bi to po-
menilo razširjenje sedanje vojne, mar-
več bi se moralo pač priznati, da je
nastalo posebno novo vojno področje,
kakor je tako posebno področje na Ki-
tajskem. Vednomo pa je res, da bise
z rusko-finsko vojno položaj silno po-
slabljal zlasti v Skandinaviji in da bi

Ruska vlada je prišla do zaključka,
da ne more več vzdrževati normalnih
odnosov z vlado Finske in smatra za
neobhodno, da takoj odpoklicati iz Finske
svoje politične in gospodarske predsta-
vnike. Obenem s tem je izdala vlada vr-
hovnemu poveljniku vojske in morna-
rice povelje, da sta vojska in mornari-
ca pripravljena, da na vsako sovražno
dejanje in možno novo provokacijo ta-
koj odgovorita.

V svetu so bile razširjene vesti, da je
Rusija izvršila ukrepe za priključitev
finskega ozemlja. To je kleveta. Ruska
vlada nikakor ni imela in nima takega
namena. Še več. Ruska vlada je
vedno stremela za prijateljskimi odno-
šaji s Finsko in je bila pripravljena
celo na odstopitev teritorija. Pri tem
je bila pripravljena proučevati celo
vprašanje priključitve prebivalstva se-
danje Karelije, ki je sorodno finskemu
narodu, k Finski. Na podlagi vsega te-
ga bi bilo neobhodno, da bi finska vla-
da ne zavzela sovražno, temveč prija-
teljsko stališče napram Rusiji v smislu
interesov obeh držav. Nadalje pravijo,
da smo izdali ukrepe proti neodvisno-
sti Finske in da smo se hoteli vmeša-
vati v notranje zadeve Finske. Tudi to
je kleveta. Mi smatramo Finsko za ne-
odvisno in svobodno državo v zunanji
in notranji politiki.

Trdno stojimo na stališču, da naj svo-
je notranje in zunanje zadeve rešuje
finski narod sam, kakor on sam smatra
za potrebno. Rusija je priznala neod-
visnost Finske. Narodi Rusije so že prej
izkazali pomoč finskemu narodu in za-
sigurali njegovo svobodo in neodvisni
razvoj.

Rusija tudi nima namena, da krši in-
terese drugih držav do Finske. Odnosi
drugih držav do Finske so popolnoma
zadeva Finske. In Rusija smatra, da ni-
ma pravice, da se vanje vmešava. Edini
naš cilj je zagotoviti varnost Sovjetske
Rusije in posebno Leningrada z njegovi-
mi tri in pol milijoni prebivalstva. V se-
danjih mednarodnih prilikah je to živ-
ljenjsko vprašanje države in ne moremo
napraviti naše varnosti odvisne od volje
finske vlade. Hočemo prijateljske re-
šitve vprašani s finskim narodom. Zasi-
guranje varnosti Rusije in Leningrada
ne pomeni porušitve prijateljskih odno-
šajev med Rusijo in Finsko.

Vrhovno poveljstvo finske vojske je
kljub temu davi odredilo, da se morajo vse
finske obmejne straže umakniti na gotovo
razdaljo od ruske meje, da se na ta način
preprečijo incidenti.

Ruska odpoved nenapadnega pakta je
izzvala v ostalem v finskih uradnih krogih
veliko presenečenje, ker določa pogodba
obojestransko šestmesečni odpovedni rok.
Odpoved je tem bolj presenetljiva, ker
predstavlja stvarno edini odgovor ruske
vlade na finsko ponudbo za obojestranski
umik čet z meje.

Kritična situacija

New York, 29. nov. s. Finski poslanik
v Washingtonu je imel snoči govor preko
ameriških radijskih postaj, o katerem je
izjavil, da finska vojska ni napadla Rusije
in je nikdar ne bo napadla. Finska ima
gorečo željo po miru, če pa bodo potreb-
no od nje največje žrtve, bo stal finski
narod kakor en moč za svojo vlado.

Washington, 29. nov. o. Iz Helsinkov je
ob 15. prispela vest, po kateri je zastop-
nik finske vlade izjavil, da položaj iz-
redno kritičen.

Moskva, 29. nov. s. (United Press). Fin-
sko-ruski odnosi so dosegli kritičen sta-
dij v političnih krogih prevladuje vtis, da
so vrata za pogajanja končno zaprta.
Sedaj je možna samo vojna ali pa
kapitulacija Finske. Z uradne strani ni mo-
goče dobiti nikakih informacij, kakšne ko-
rake je treba sedaj pričakovati, naglašajo
pa, da je vsak kompromis izključen.

se tamkaj pač moglo govoriti o nevar-
nosti, da se vojni požar razširi.

Tudi v tretjem mesecu še niso vsi
faktorji, ki morejo priti v poštev pri
odločitvah v sedanji vojni, pokazali
svojih kart, dasi so se že bolj določno
pokazali obrisi bodočih odnosov. Vse-
kakor pa je ta mesec prinesel bistve-
no poostreitev vojne na morju ter s tem
potisnil Veliko Britanijo in Nemčijo v
še bolj nepopravljivo stališče. Tudi naj-
večji optimisti komaj morejo še nava-
jati razloge za upanje, da bi se mogla
ta vojna dobojevati drugače kakor z
uporabo vseh sredstev, ki prihajajo za
dejansko borbo v poštev.

V diplomatskih krogih smatrajo kapitu-
lacijo sedanje finske vlade za izključeno.
Prav tako so na drugi strani prepričani, da
Rusija sedaj ni več voljna obnoviti poga-
janj s sedanjo finsko vlado. Edino možnost
mirne rešitve vidijo v sprejetju ruskih za-
htev s strani nove finske vlade.

Inozemski krogi v Moskvi smatrajo, da
ni pričakovati vkorakanja sovjetske arma-
de na Finsko prej, preden Finski zaliv ne
zamrzne, tako da bo mogoč prehod za mo-
torizirane ruske oddelke.

Finska pričela popuščati?

Helsinki, 29. nov. s. (Exchange Tele-
graph). Po nepotrjenih vesteh je finska
vlada v svojem odgovoru na rusko noto
pristala, da umakne svoje vojaštvo z go-
tovih točk na rusko-finski meji.

Spopadi na meji

Moskva, 29. nov. o. (United Press). S
finske meje poročajo, da je prišlo takoj, ko

je ruska vlada odpovedala pogodbo o ne-
napadanju s Finsko, do spopada med ru-
skimi in finskimi četami in sicer severno
od Leningrada. Streljali so s stroicami
pa tudi s topovi. Moskovski radio trdi na
podlagi vesti iz leningrajskega vojnega
okrožja, da so finske čete prekorale ru-
sko mejo, da pa so bile odbite in so se mo-
rale umakniti. Nadalje poroča ruski radio,
da je finsko topništvo izstrelilo nad 100
granat na rusko ozemlje.

Današnja »Pravda« je objavila, da so bi-
li pozvani pod orožje vsi rezervni oficirji
in moštvo baltičske vojne mornarice, kakor
tudi rezervisti vojske v krajih, ki meje na
Finsko.

Helsinki, 29. nov. o. (Exchange Tele-
graph). Opoldne se je čulo močno strelja-
nje z rusko-finske meje. Ker na meji ni
finskih patrol, še ni znano, zakaj je šlo in
kdo je streljal.

Nekatere vesti trdijo, da so ruske obla-
sti zbrale v bližini finske meje 3.500 letal.
Finska bi mogla nasprotno kakor menijo,
nudit odpor samo s kakimi 150 letali.

Skrajna napetost

**Nasprotujoče si vesti o finski mobilizaciji in namera-
vanem ruskem ultimatu finski vladi**

Kodanj, 29. nov. brj. (Havas). Nekateri
listi so danes opoldne objavili vest, da se
je ruska vlada odločila, da bo še danes čim
dobi finski odgovor na večerajšnje rusko
noto, izročila finskemu poslaniku v Mo-
skvi ultimativno noto, v kateri bo zahte-
vala, da Finci v 18. urah umaknejo svoje
čete na razdaljo 15 milj od karelijske me-
je. Iz drugih virov dosele ta vest še ni bi-
la potrjena.

Snoči so se nadalje v danski prestolnici
razširile vesti, da je Finska odredila opo-
šno mobilizacijo. Danes dopoldne jih je fin-
sko poslanništvo v Kodanju ne samo ofi-
cielno demantiralo, ampak tudi še dodalo
svojemu demantju, da Finska ne name-
rava izvesti nobenega ojačenja svoje vo-
jaške sile in je celo odpuščala večje števi-
lo rezervistov iz posameznih vojskih enot.

Helsinki, 29. nov. sj. (Havas). Na Fin-
skem niso bili po prejemu večerajšnje ru-
ske note objavljeni nobeni posebni vojaški
ukrepi. Finska je vse potrebne varnostne
odredbe izdala že pred šestimi tedni, ko
se je pričela napetost z Rusijo.

Ruski viri o položaju

Ustvarjanje vojnega razpoloženja v Sovjetski uniji

Moskva, 29. nov. s. (Tas). Odgovor finske
vlade na prvo rusko noto imenuje ruska
politična javnost hinavsko in zlagano te-
vidi v njej nov dokaz globoke sovražno-
sti, ki jo goje voditelji Finske napram
Sovjetski uniji. Splošna sodba je, da vodi
Finska premalo računa o resničnem polo-
žaju, v katerem se nahaja in da se le pre-
več zanaša na navidezno voljo po odporu,
s katero je baje prevzel ves finski narod.
Ako hoče Finska s svojim kratkovidnim
in nerodnim ravnanjem za vsako ceno iz-
zavati vojno proti Rusiji, potem se bo še
brido kesala.

Delavske organizacije v industrijskih
centrih in po kolhozih so spet priredile
protestna zborovanja, na katerih so odo-
brile energični korak, ki ga je napravila ru-
ska vlada s tem, da je odpovedala nena-
padnega pakta s Finsko. Hkrati so bile
na zborovanjih sprejete resolucije, ki za-
htevalo od vlade, naj enkrat za vselej na-
pravi na sovjetskih mejah mir, da se bo
ljudstvo moglo nemoteno posvetiti svojemu
delu. Ton teh resolucij je zelo oster in odo-
ločen. Tako pravi na primer resolucija ne-
ke velike moskovske tovarne: Finski poli-
tični žonglerji so nedvomno pozabili lek-
cijo, ki jo je dala ruska vojska poljskim
izizavcem. Druga resolucija spet naglaš-
ja, da je rusko delavstvo pripravljeno vsak
trenotek zamenjati stroje in orodje z oro-
žjem ter pomesti s finskimi plačanci, ki iz-
zivajo vojno.

Protestno zborovanje so priredili tudi
mornarji in častniki ruske baltičske mor-

narice, ki so izrazili, da je rusko vojno
brodovje pripravljeno ne samo braniti Le-
ningrad, ampak tudi za nekaj učinkovitim
strelci dokazati, kako neupravičena je kri-
tika, ki jo o njej izražajo gotovi finski
krogi.

Kaj pravijo Rusiji naklonjeni novinarji

Helsinki, 29. nov. j. (Tas). Dopisniki ino-
zemskih listov v Helsinkih smatrajo, da je
finski odgovor na rusko noto zelo zaostril
odnose med obema državama. Zlasti
ostro obsojajo dopisniki nekaterih listov
finsko zahtevo, da bi se morale tudi ruske
čete umakniti za zahtevano razdaljo od
ruske meje v notranjost države prav do
Leningrada. Ta točka v finskem odgovoru
je po njihovem mnenju zelo iznenadila, ker
je že po svoji naravi za rusko vlado abso-
lutno nesprejemljiva in so morali sestav-
ljalci finskega odgovora v naprej vedeti, da
ga bo ruska vlada gladko odklonila.

Po izročitvi finskega odgovora na rusko
noto se je splošna kampanja proti Rusiji
še bolj poostila in finski tisk si prizadeva
umetno vzdrževati agresivno razpoloženje
ljudstva napram Rusiji s tem, da prikazuje
položaj finske armade, ki ima v približ-
nem sporu z Rusijo precej izgledov na
uspeh. Popolnoma očitno se v javnosti tu-
di razpravlja o tem, da je bilo več častni-
kov finske armade, ki slove po posebi
agresivnosti, poslanih na mejo v gotovi
misli.

Zanimanje vsega sveta za usodo Finske

**Splošno mnenje je, da je le malo upanja za nadaljevanje
pogajanj med obema državama**

Stockholm, 29. nov. j. Današnji listi po-
drobno razpravljajo o najnovejši fazi ru-
sko-finske napetosti in ruski odpovedi ne-
napadnega pakta s Finsko. Pri tem na-
glašajo, da je tudi Finska l. 1933. podpi-
sala tako zvali Litvinovič protokola, za
katerega je dala iniciativo ruska vlada in
ki vobče obsoja sleherni vrsto napada.
Protokol je označeval za napad tudi vsakrš-
no invazijo tuje vojske na ozemlje prizna-
dote države. Rusija sama je ta protokol
prekršila, ko je koncem septembra njena
vojska vdrila v zapadno Ukrajino in zapad-
no Belorusijo. Že tedaj je očitno pokazala,

da določbe omenjenega protokola ni mogo-
če več smatrati za osnove njene zunanje
politike.

Pozornost v Angliji

London, 29. nov. s. Dobro poučeni finški
krogi v Londonu presoajo položaj skrajno
resno. Pri tem naglašajo, da je finska vla-
da šla v svoji pripravljenosti za pogajanja
do skrajnosti. Rusija je postavila zahtevo,
kakršnih ne bi mogla sprejeti nobena vla-

Nadaljevanje na 2. strani

da na svetu. V londonskih krogih ne bi izšlo nobenega presenečenja, če bi se izkazalo da obstaja med Moskvo in Berlinom dogovor, da Rusija napade Finsko, a Nemčija istočasno Nizozemsko, da bi na ta način čimbolj usitrali ostale severne države.

Odpoved sovjetsko-finske nenapadalne pogodbe smatrajo v diplomatskih krogih v Londonu kot uvod v vojaško akcijo Moskve. Moskovski dopisnik »Timesa« trdi, da nudi to, ki je bila poslana finski vladi, zelo malo možnosti za kompromis.

... v Franciji

Pariz, 29. nov. AA. (Havas). Listi zelo obširno komentirajo rusko-finske odnose. Časopisje je se dalje v znamenju pritokovanja ter so diplomatski uredniki prisiljeni v svojih poročilih navajati le domneve, ki so več ali manj verjetne. Odpoved nenapadalne pogodbe, podpisane 1932 med Rusijo in Finsko, je zbudila zelo globok vtis. »Petit Parisien« smatra, da je po odpovedi nenapadalne pogodbe ostalo zelo malo upanja za nadaljnjo pogajanja. Poročila o novih incidentih na meji so zelo slabo znamenje. Možno je, da se bodo v kratkem zasilili topovi.

... v Rimu

Rim, 29. nov. j. (Havas). Tudi italijansko časopisje posveča novim rusko-finskim

zapljetljajem velikega pomena in v budno spremlja vsako novo fazo v razpletu sedanjega spora. List »Telegrafo«, ki pripada družini italijanskega zunanjega ministra Ciana, v današnjem uvodniku ostro obsoja način, kako hoče Rusija spor izkoristiti v svoj prid. »Telegrafo« podaja nato izbrano zgodovino o rusko-finskih odnosih, odkar je bil med obema državama sklenjen nenapadalni pakt in prihaja do zaključka, da je prej ali slej moralo priti do sedanjega stanja, ker obveznosti tega pakta Rusija nikoli ni smatrala za resne. List zaključuje z naslednjo ugotovitvijo. Če sta bili kdaj vloga napadca in vloga žrtve točno opredeljeni, potem je to nedvomno primer v sedanjem sporu.

... in Ameriki

New York, 29. nov. br. Ameriški tisk je ves ogorčen zaradi najnovejše faze rusko-finske napetosti, in ugotavlja, da si pred očmi vsega sveta vzhodni kolos zama priždeva, da bi svetovni javnosti predstavil finskega Davida kot krivca sedanjega stanja. »New York Times« z vsoto odločnosti zavračajo najnovejši ruski pritisk in naglašajo, da je Roosevelt obvestil rusko vlado, da bi bilo javno mnenje v Ameriki silno osojeno, če bi Rusija skušala Finsko prisiliti, da bi žrtvovala karkoli od svojih nacionalnih interesov.

razmišljati o tem, da je nemško brodovje ohranilo iniciativo nasproti pomenu in mogočemu britanskemu brodovju.

Žrtve min in torpedov

London, 29. nov. s. (Reuter) Včeraj je ob južnovzhodni angleški obali zadel na mino angleški parnik »Rubislaw« (1000 ton) iz Aberdeena, ki je vozil cement. Parnik se je potopil tekom dveh minut. Štirje člani posadke so rešeni, ostalih 13 pa je izgubljenih.

Bayonne, 29. nov. j. Včeraj se je v Hendayu v Franciji izkrcala posadka francoske ribiške ladje, ki je bila pred nekaj dnevi bombardirana od nemške podmornice na zapadni španski obali. Ladja je bila potopljena in se je posadka rešila na neki španski parnik. Mornarji s potopljene plovila zatrjujejo, da so nemške podmornice izredno dobro kamufirane (zakrpane), tako da so podmornice opazili šele takrat, ko je priplula v njih neposredno bližino. Podmornica je začela ladjo obstreljevati ter jo je s sedmim strelom zadelo v celo, tako da se je v nekaj minutah potopila.

Nemci hočejo vso Anglijo obdati z minami

London, 29. nov. br. Agencija Reuter objavlja vest iz Amsterdam, da nameravajo Nemci obdati vso Anglijo z obročem min.

50 nemških trgovskih ladij v Murmansku

London, 29. nov. AA. (Havas) Častniki neke nevtralne ladje, ki je danes priplula v Veliko Britanijo, so izjavili, da je nemški oceanjski parnik »Bremen« zasidran v Murmansku in poškodovan, posebno stroji. Eden izmed častnikov je izjavil, da je v Murmansku zasidranih še okoli 50 nemških ladij.

Philadelfia, 29. nov. AA. (DNB) Kapitan ameriške tovorne ladje »Black Eagle« je po povratku iz Evrope izjavil, da so Angliji 27. oktobra, ko je ladja plula v Evropo, zaplenili 156 zabojev za Nemčijo, med njimi 147 zabojev pošte. Ostala pošta je bila namenjena v Belgijo in Holandsko.

London, 29. nov. AA. (Reuter). Neke pomožna ladja je našla 19 brodolomcev z ladje »Gustav Reuter«. Vse so prepeljali v bolnišnico.

Blagovni plen Angležev od začetka vojne

London, 29. nov. s. (Reuter) Angleške kontrolne postaje za vojno tihotapstvo so v preteklem tednu zaplenile 21.500 ton blaga, za katero domnevajo, da je bilo namenjeno v Nemčijo. V tej količini je 12.000 ton petroleja in petrolejskih proizvodov. V prvih 12 tednih vojne so angleške kontrolne postaje zaplenile skupno 463.000 ton blaga, namenjenega v Nemčijo, od tega nad 100.000 ton petroleja.

Izredno zasedanje francoske zbornice

Pariz, 29. nov. o. (Exchange Telegraph). Jutri se bosta sestala francoski senat in poslanska zbornica na izredno zasedanje. Na dnevnem redu bo izjava vlade o notranjih in zunanjih dogodkih po izbruhu vojne. Sedila bo bržkone kratka razprava, ki se bo končala z glasovanjem o zaupnici vladi. Doslej še ni znano, ali bo Daladérov vlada zahtevala podaljšanje izrednih pooblastil, ki potujejo z jutrnjim dnevom ali pa bo omejila svoje zahteve samo na finančne in gospodarske ukrepe, oziroma, ali se bo na podlagi zida glasovanja o zaupnici smatrala pooblaščen, da izvrši vse ukrepe, o katerih meni, da so potrebni za državno obrambo, v kolikor jih določa zakon o organizaciji države v primeru vojne.

Glavni predmet razprave bo državni proračun. Razen tega bo moral parlament skleniti o vprašanju sodelovanja mobiliziranih poslancev ter zavzeti tudi stališče glede komunističnih poslancev, izmed katerih so nekateri v vojski drugi pa v zaporu. Razen tega se pričakuje tudi več interpelacij, ki bodo prav tako prišle v razpravo na decembrskem zasedanju. Zaradi obrambe prot. letalskim napadom bodo seje parlamenta samo podnevi in ne več zvečer ali ponoči, kakor je bilo prej običajno.

Nemško-ruski gospodarski posveti

Berlin, 29. nov. z. Glede nemško-ruskih gospodarskih pogajanj, ki potekajo zelo počasi, opozarjajo merodajni nemški krogi na to, da se pri teh pogajanjih obravnava gospodarska vprašanja v takem obsegu, kakršnem pri normalnih pogajanjih ni običajen. Zaradi tega zahtevajo tudi ta pogajanja mnogo več časa. Zanimajo vesti da obstajajo težave glede transporta in nagrašajo, da je zlasti prevoz po železnici že skoro dokončno urejen.

Poljaki na češkem

Praga, 29. novembra. AA. (DNB) Češki listi pišejo z ozirom na razne vesti, ki so se razširile v tujem časopisju in ki nenehno prikazujejo položaj v češkomoravskem protektoratu, naslednje: Poročila, da so bile češke šole zaprte za tri leta in da je bilo veliko število ljudi aretiranih in ustreljenih itd., so popolnoma izmišljena. Listi posebno poudarjajo, da so ta razlaga poročila, ki so se razširila v nekaterih francoskih in angleških listih, protislovna in da številke, ki jih ti časopisi navajajo glede aretacij in umrtitev, niso točne. Naglašajo, da v vsem češkomoravskem protektoratu vlada mir in da se lahko vsak prepriča, da življenje poteka popolnoma normalno. Izjavljajo, da so bili nekateri časni ukrepi v češkomoravskem protektoratu.

Poljska Bela knjiga

Pariz, 29. nov. z. (Havas) Poljska vlada je danes objavila, da bo v kratkem izdala Belo knjigo o justifikacijah poljskih političnih, kulturnih in gospodarskih javnih delavcev na Poljskem. V tej knjigi bo objavila tudi točne podatke, koliko talcev je bilo obsojenih na smrt in koliko je po nedolžnem padlo civilnega prebivalstva. Bela knjiga bo izdana v poljskem, angleškem, francoskem in nemškem jeziku.

INSERIRAJTE V »JUTRO« !

Ojačena blokada

Angleški listi o položaju nevtralnih držav

London, 29. nov. s. Vsi današnji angleški listi se bavijo z angleškim in francoskim zakonom o zaseženju nemškega izvoznega blaga. Naglašajo, da predstavljajo zakon kljub svojim neveselostim tudi za nevtralne države boljše alternativo. »Times« pravi, da je zakon potreben in obžalovanja vreden, toda Nemčija zahteva od nevtralcov še mnogo večje žrtve. Razen Japonske so sedaj že vse nevtralne države, ki so v prvem trenutku proti odločitvi angleške vlade protestirale, zavzele napram zakonu ugodnejše stališče. Zakon je postal potreben, ker se je Nemčija tako zelo oddaljila od določb haške konvencije.

»News Chronicle« pravi: Če mislijo nevtralne države proti zakonu protestirati v Londonu, naj se raje vprašajo, kakšna je zanje druga alternativa, namreč zmaga Nemčije v vojni. Primerjava mora pokazati, da je preprečenje zmage Nemčije vredno mnogo žrtve. »Daily Mail« piše, da bo morala Nemčija svoj izvoz sedaj v glavnem koncentrirati v južnovzhodno Evropo. Balkanske države niso preveč navdušene nad perspektivo, Anglija pa lahko od Nemčije prevzame tudi ta trg, ker lahko plačuje z denarjem.

London, 29. nov. AA. (Havas) Nadzorstvo nad ladjami se bo razširilo tudi na obrežno plovbo. V ta namen so že ustanovljeni posebni odbori v New Castlu, Londonu, Southamptonu, Cardiffu, Liverpoolu, Glasgowu in Belfastu.

Rim, 29. nov. br. Britanski poslanik v Rimu Percy Loraine se sedaj mudi v Londonu. V nekaj dneh pa se bo spet vrnil v Rim.

Kakor poroča »Messagero« bo poslanik tedaj izročil italijanski vladi noto angleške vlade s pojasnili o ojačeni blokadi.

Minister Bottai v Beogradu

Beograd, 29. nov. p. Na povratku iz Sofije, kjer je otvoril razstavo italijanske knjige, se je danes ustavil v Beogradu italijanski minister za prosveto Giuseppe Bottai. Na kolodvoru sta ga sprejela italijanski poslanik Mario Indelli ter še sekije za kulturno sodelovanje z inozemstvom pri prosvetnem ministru Velmar Janković. Italijanski minister je prišel samo na zasebni obisk in si je ogledal v teku dneva beograjske znamenitosti. Ob 11.30 dopoldne mu je bil prirejen sprejem v italijanskem domu, ob 13. pa mu je poslanik Indelli priredil obed v italijanskem poslanstvu. Popoldne je minister Bottai odpotoval dalje v Rim.

Nov politični napad v Glini

Glina, 29. nov. o. Ko je sedel snovi v gostilni svoje matere tajnik tukajšnje sreske organizacije Sam dem. stranke Stevo Gajić z nekaterimi prijatelji, je neznanec oddal nanj skoki okno strel iz puške. Šibke so zadele v mizo, Gajića pa k sreči niso poškodile. Ugotovili so, da je bila puška nabita s kosi železa. Uvedena je bila takoj stroga preiskava. Gajića bi pred nekoliko dnevi kmalu ubila v Bačugi skupina kmetov, političnih nasprotnikov, ko je prišel tjakaj na agitacijsko potovanje.

Ker je Stevo Gajić, ki je nekaj ministra dr. Budisavljevića, znan po vsem okraju, je izzval ta drugi napad nanj veliko razburjenje med pristajali SDS, tembolj ker je Gajić prejel tudi več pisem, v katerih mu groze, da bo ubit, ako ne bo opustil političnega udejstvovanja v glinskem srezu.

Zadušnica admirala

Guepratta v Beogradu

Beograd, 29. nov. p. V katoliški cerkvi na Kotežu Nejmar je bila danes ob prisotnosti naših in francoskih uradnih predstavnikov, zastopnikov vseh bojevnih organizacij, bivših naših diakov v Franciji ter drugega občinstva slovesna zadušnica za pokojnega francoškega admirala Guepratta, velikega prijatelja našega naroda.

Filip Scheidemann †

Kodanj, 29. nov. s. (Reuter) V starosti 74 let je danes v Kodanju umrl prvi predsednik nemške vlade po vojni Filip Scheidemann. Scheidemann je svoj čas raje odstopil, nego da bi podpisal versajsko mirovno pogodbo. Proklamacija nemške republike nosi njegov podpis. Leta 1934. mu je bilo odvzeto nemško državljanstvo, ker je živel v inozemstvu.

Naslednik herojskega brusejskega župana

Bruselj, 29. nov. AA. Uradni list prinaša kraljev dekret o imenovanju van de Melebreka za bruseljskega župana. Novi župan bo prisegel danes dopoldne in je postal naslednik popularnega prejšnjega župana, narodnega heroja Adolfa Maxa.

Poljski gostje Lebruna

Pariz, 29. nov. br. President Lebrun je danes priredil v Elizejski palači kosilo v čast poljskemu prezidentu Rackiewiczu. Na kosilo so bili povabljeni tudi poljski ministri predsednik Sikorski, zunanji minister Daeski, francoski ministri predsednik Daadier ter več članov vlade ter parlamenta.

Trgovinski posveti Nemčije in Turčije

Ankara, 29. nov. AA. (Stefani). Trgovinski minister je včeraj sprejel svetnika nemškega poslanstva za trgovinske zadeve. Razgovor je trajal skoro dve uri, veljal je za turško-nemški trgovinski svezanec. To je vzbudivo nekoliko presenečenje, ker so mislili, da Turčija ne želi svoje zunanje trgovine vezati z nekaterimi državami.

Govor o zedinjenju v nacionalni uri

Nocoj ob 19.20 bo govoril v beograjskem radiu v nacionalni uri predsednik osrednjega odbora Narodne odbrane g. Miha Trifunović Birčanin o zedinjenju. Opozorjamo nacionaliste na ta zanimiv govor.

Nemčije. Med drugim bo angleška vlada naglasila, da bo kontrola zlasti v Gibraltarju zelo omiljena.

107 nemških trgovskih ladij izven Nemčije

London, 29. nov. br. »Daily Express« poroča, da se nahaja 407 trgovskih ladij izven Nemčije. To število predstavlja eno šestino nemškega trgovskega brodovja. Ladje so ali v nevtralnih lukah, ali pa so bile že potopljene, odnosno ujetje od zavezniških vojnih ladij. Nemške paroplovne družbe so morale doslej za ladje v nevtralnih lukah plačati že milijon funtov pristaniških pristojbin.

Ogromne nemške dobave Argentini odpovedane

Buenos Aires, 29. nov. s. (Reuter). Nemške tvornice so odpovedale dobavo materiala v vrednosti enega milijona funtov (220 milijonov din) za argentinske železnice, ki so jo prevzele pred izbruhom vojne. Dobava naj bi se izvršila v zamenjavo za pšenico in volno. Sedaj so nemška podjetja sporočila, da zaradi vojnih prilik dobava ni mogoča. Material bi bil moral biti poslan v italijanskimi in holandskimi ladjami.

Zaplemba volnenega blaga v Belgiji

Bruselj, 29. nov. j. Vojaška oblastva so odredila zaplemba raznega volnenega blaga, zlasti odej po skladiščih in trgovinah tovrstne robe v vseh belgijskih mestih. Zaplemba je bila odredjena zaradi tega, ker podjetja tega blaga niso hotela prostovoljno prodajati v vojaške svrhe.

Obnova ukinjenih vlakov

Z redukcijo prometa od 28. oktobra je bilo v območju ljubljanske direkcije ukinjenih 84 vlakov. Razni kraji so bili s tem hudo prizadeti, gospodarski, pa tudi socialni in kulturni interesi močno oškodovani. Z vseh strani se je pričela akcija, da se redukcija prekliče, posebno se, ker je bila Slovenija med vsemi pokrajini najhujše prizadeta. Njen železniški osebni promet je bil z ukrepom železniške uprave zmanjšan skoraj za 20 odstotkov, do čim je redukcija v drugih predelih države bila mnogo bolj skromna in je n. pr. v sosednji zagrebški direkciji znašala samo 2 odstotka, torej eno desetino tega, kar v Sloveniji, v beograjskih direkcijah pa tudi ne mnogo več. Medtem je bil v teh dveh območjih velik del ukinjenih vlakov že zopet vzpostavljen, kar je povzročilo nov val peticij in protestov iz Slovenije. Železniška uprava se je končno odločila, da vendar tudi v Sloveniji omili krute okrobrske ukrepe in včeraj smo poročali, da je izdelan predlog za obnovitev precejšnjega števila ukinjenih zvez.

Minister za promet je sedaj odobril naredbo generalne direkcije železnic in z 2. decembrom bodo vzpostavljeni tudi pri nas nekateri ukinjeni vlaki. Njihovo število pa daleč zaostaja za pričakovani. Obnovljenih bo samo 30 vlakov in to po večini v najkrajših relacijah. Zopet bodo vozili:

Vlak št. 9432 Sevnica—Zidani most (32.8 km). — Vlak št. 614/639 Zidani most—Ljubljana (127.6 km). — Vlak št. 636/633 Ljubljana—Postojna (127.2 km). — Vlak št. 2131/2132 in 2133/2134 Celje—Grobello (63.2 km). — Vlak št. 920/919 Kranj—Boh. Bistrica—Jez. Jesenice (155.6 km). — Vlak št. 8423/8424 Ljubljana—Kamnik (48.0 km). — Vlak št. 8620/8619 Jesenice—Rateče—Planica (54.6 km). — Vlak št. 8712/8729 Ormož—Murska Sobota (77.0 km). — Vlak št. 8812/8829 Ljutomer—Gor. Radgona (45.4 km). — Vlak št. 9018/9019 Maribor—Prevalje (148.6 km). — Vlak št. 9124/9137 Slovenj Gradec—Dravograd—Meža (22.4 km). — Vlak št. 8234/8237 Slov. Konjice—Zreče (12.0 km). — Vlak št. 9532/9533 in 9540/9541 Novo mesto—Straža—Toplice (33.2 km). Vsega dnevno 947.6 kilometrov.

Prijet roparski morilec

Osijek, 29. nov. o. V Vinkovcih so aretirali in pripeljali v Osijek 20-letnega kleparskega pomočnika Djura Müllerja, po rodu iz Kneževa v Baranji. Ker je po raznih gostinjah v Vinkovcih razpaval denar, je postal policiji sumljiv, ali ni morda v zvezi z nedavno »zvršenim roparskim umorom v Osijeku, kjer sta bila umorjena trgovca Kohn in njegova žena. Snoti je Müller priznal, da je sodeloval pri tem dvojnem roparskem umoru, tudi pa, da je bil glavni krivec nek Bogdan Radičević za katerim je bila izdana italiska. Müller trdi nadalje, da je od uropanega denarja dobil samo 2.000 dinarjev. Roparja sta pričakovala, da bosta našla 100.000 dinarjev, bila pa sta zelo razočarana ko sta dobila po izvršenem umoru samo nekaj usodakov.

Iz državne službe

Beograd, 29. nov. p. Premješena sta k sreskemu sodišču v Slov. Bistrici sodnik dr. Ivan Dovan od sreskega sodišča v Krškem, k sreskemu sodišču v Krškem pa pristav dr. Ivan Šketa od okrožnega sodišča v Ljubljani.

K katastrski upravi v Sremskih Kartovcih je premeščen geometer Anton Rijavec iz Valjeva, k finančni direkciji v Ljubljani pa za računsko kontrolorja 7. polskupine Fran Zupancič iz Podgorice.

Volitve na univerzi

JNAD Jugoslavija nima nobene zveze s poročilom o volitvah na univerzi, objavljenim v »Jutru« dne 29. t. m. in ji ga torej nihče ne sme pripisovati. — JNAD Jugoslavija.

Vremenska napoved

Zemunska: Hladneje, v zapadnih krajih delno oblačno, v primorju jasno. Po dolinah in kotlinah jutranja megla. Ponoči ponekod mraz.

Letala zopet v akciji

Spopadi angleških lovcev z nemškimi bombniki nad škotskim ozemljem — V Severnem morju bitka med vojnimi ladjami in letali

London, 29. nov. s. (Reuter) Ob obali Northumberlanda je prišlo danes do spopada med nemškimi bombniki tipa »Heinkel« in angleškimi lovskimi letalom. Po ogorčeni borbi je nemško letalo pričelo goreti in je strmoglavilo v morje. Z obale je bil poslan rešilni čoln, ki pa je tri ure zama trup nemškega letala in člane posadke. Na obali je opazovala letalsko borbo velika množica.

V Firth of Forthu je bilo slišati streljanje streljin, letala pa niso bila opazena in tudi letalskega alarma ni bilo. Nad južno škotsko so pozneje opazili v višini 300 m nemški bombnik tipa »Heinkel«, ki sta ga preganjali dve angleški lovski letali.

Letalsko ministrstvo je objavilo snovi komunikacije, da je patrula angleških letal za večje polete izvršila včeraj napad na bazo nemških vodnih letal na otoku Borkumu. Obstoji domneva, da nemška letala s te baze polagajo mine ob angleški obali. Angleška letala so ob Borkumu izsledila tri nemška vodna letala ter jih napadla s streljnicami. Kljub močnemu ognju protiletalskega topništva so se vsa letala neškodovano vrnila v svoja oporišča.

Nemško vest, da so angleška letala ob priliki včerajšnjega napada na Borkum letela preko holandskega ozemlja, letalsko ministrstvo zanika.

Boj med vojnimi ladjami in letali

Oslo, 29. nov. s. (Reuter) Ob južozapadni norveški obali je bila danes dopoldne bitka med vojnimi ladjami in letali. Slišati je bilo močno topovsko streljanje.

Angleška admiralteta o dogodku še ni izdala nobenega poročila.

Oslo, 29. nov. o. Ministrstvo za mornarico je popoldne objavilo, da se je ob zapadni norveški obali razvila bitka med letali in vojnimi ladjami, ki še vedno traja. Bitka se odigrava v bližini norveških teritorialnih vod ter se lahko opazuje z norveške obale.

Nemške letalske izgube v Angliji

London, 29. nov. br. Letalsko ministrstvo je objavilo podatke o nemških letalskih izgubah v času od zadnjega znanega velikega napada na Firth of Forth sredi oktobra. Odtlej je bilo sestreljenih od angleških letal in topništva 23 nemških letal.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 29. nov. br. Današnje jutranje 169. vojno poročilo pravi:

V pretekli noči se na fronti ni pripetilo ničesar, na kar bi bilo opozoriti.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 29. nov. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo davi naslednje vojno poročilo:

Na zapadu ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

Angleška letala so spet poskusila preko vzhodnih Frizjskih otokov poleteti nad severozapadno Nemčijo, a niso dosegla niti obale. Pri tem je bilo napadeno letališče Borkum. Povzročena ni bila nikak škoda.

Kakor je bilo že v posebnih vestih objavljeno, je kanadna fregata Priem vzhodno

Zakaj je posegla

Kanada v vojno

Ottawa, 29. nov. br. Generalni guverner Kanade je imel snovi govor, v katerem je utemeljil poseg Kanade v sedanjo vojno v Evropi. Za Kanado je bila to zapoved vesti. Kanadci so prepričani, da se bore za svojo nacionalno bodočnost, za načela demokracije, za bistvene pridobitve moderne človeštva, za svobodo v okviru zakona, za gospodarski napredek in za vse, kar je v resnici dobro in pošteno.

Ottawa, 29. nov. s. (Reuter) Prva pošiljka letal iz Zedinjenih držav, ki bo po spremembi nevtralnostnega zakona poslana Angliji, je že na poti v Kanado. Ker novi zakon prepoveduje, da bi letela v vojno, če se države po zračni poti, jih bodo preko meje v Kanado prepeljali po cesti.

Na preči na »Deutschland«

Angleška vojna mornarica je nemški križarki »Deutschland«, ki je potopila angleško ladjo »Rawalpindi«, zaprla vsa pota za povratek v Nemčijo

London, 29. nov. j. Angleški listi obirno pišejo o borbi med angleško pomorsko križarko »Rawalpindi« in nemško križarko »Deutschland« v bližini Islanda. Listi se spuščajo v podrobne analize, zakaj angleška križarka ni mogla vzdržati nemškega napada ter prihajajo do zaključka, da je k porazu precej pripomoglo neugodno vreme, zlasti pa polarna noč (zdaj vlada v bližini Islanda dnevno 19 ur temna) — okoliščina, za katero ladja ni bila tehnično dovolj opremljena.

Listi pripominjajo, da pomeni potopitev »Rawalpindija« sicer neprijetno izgubo za angleško mornarico, vendar pa bo imel ta neuspeh tudi svojo dobro stran. Z napadom na angleško križarko je nemška vojna ladja »Deutschland« izdala svoj položaj in angleška mornarica je že zaprla vsa pota, po katerih bi se nemška ladja rešila iz Severnega morja. Po so bi mornariški strokovnjaki je usoda »Deutschlanda« zapečatena. Prej ali slej, verjetno pa že v prav kratkem času, se bo

demška ladja ujela v mrežo angleškega stražnega ladjevja.

Angleži zanikajo potopitev križarke tipa »London«

London, 29. nov. AA. (Reuter) Britanska admiralteta je snovi izdala sporočilo, da so vesti nemškega radia, da je nemška podmornica potopila neko britansko križarko tipa »London«, popolnoma neresnične.

Berlin, 29. nov. AA. (DNB) Nemški listi izkazuje veliko zadovoljstvo zaradi potopitve in uničenja velike britanske križarke tipa »London« vzhodno od Šetlandskega otočja. »Berliner Börsen-Zeitung« pravi med drugim: Sele pred tremi dnevi smo zelo poškodovali najmodernejšo britansko križarko »Belfast« in zdaj smo v Severnem morju potopili prav tako veliko britansko križarko. Britansko mornarico brodovje je s tem doželo dva udarca in dve novi hudi izgubi. Tujina bo začela

Naši kraji in ljudje

Sprehod med cenami in živili

Cene nekaterih važnih življenjskih potrebščin se zmerom rasejo, a strog in pravičen red na trgu bi nas lahko obvaroval najhujšega

Ljubljana, 29. novembra

Vojna vihra zunaj v svetu v večji ali manjši meri vpliva tudi na naše gospodarstvo, izvozna in uvozna trgovina se spriči izjemnih razmer in ukrepov omejuje in povsem upravičeno se bojimo, da nas bo zanjela občutna draginja. Vendar ljudje v marsičem pretiravajo in nam za zdaj še nikakor ne primanjkuje življenjskih potrebščin, kakor to trdijo nekateri črnogledi. Pač pa so se cene posameznih živil precej dvignile. Dolžnost oblasti je, da cene regulirajo v skladu z življenjem, standardom prebivalstva in se s pomočjo javnosti z vso silo bori proti brezvestni spekulaciji in nezakonitemu dvigavanju cen. Kakor bomo pripravila vlada proti naraščajoči draginji izjemne ukrepe. Treba bo pač dosti nepristranske strogosti in velike odločnosti, da se že v kali zatrti vsak poskus izrabljanja, verižništva in spekulativstva na račun težkih, razvrtih časov, ki jih preživljamo.

Pri pregledu cen mlevskih izdelkov v drobni prodaji navajamo najnovejši številke. Špecerjska cena bele moka niha med 3,55 in 4 dinarji za kilogram. Zaradi velikega povpraševanja na domačem trgu so cene moka precej zrasle. Zdi se, da bo pri navedenih številkah ostalo, a treba bo seveda še intervencij pri Prizadu. O sladkorju je bilo že dosti besede. Zadnja cena kristalnega belega sladkorja je 14 dinarjev kilogram, sladkor v kockah pa je po 15,50. Bajje se bo podražilo za 50 par, kar pa nikakor ni v skladu z vladno odredbo, ki obljublja, da se bo sladkor za 50 par pocenil. Beograjski listi so pred kratkim objavili vest, da bo vlada postavila enotno ceno sladkorja za vso državo. Kristalni sladkor bo stal 13 dinarjev kilogram, v kockah pa 15 din. Olje je poskočilo za 2 dinarja in prodajajo namizno olje od 18 do 24 dinarjev liter, jedilno olje pa od 18 do 20 dinarjev. Podražitev je prav za prav neumestna, ker imamo polne zaloge semenja, ki je po večini domačega izvora. Bojazen, da bo zmanjkalo riža, je za zdaj odstranjena, ker smo ga pravkar uvozili precejšnje količine. Uvažajo ga samo luščilnice in je nekoliko dražji ko lansko leto. Prvovrstni riž je v špecerjski prodaji po 14 din kilogram, ob-

ljublajo pa, da bo cena v nekaj dneh padla na staro višino. Kave pa primanjkuje, dasi smo v Ljubljani za nekaj tednov z njo za silo preskrbljeni. Draži se močno in se gibljejo cene okrog 56 din, pražena kava pa 72, 84 in 120 din kilogram. Kakšnih izgledov na pocenitev ni. V nekaterih drugih evropskih državah je s kavo še dosti težje. Miho se je podražilo zato, ker je nastalo po milu veliko povpraševanje. Navadno milo računajo 13 din kilogram, terpentinsko 15. Ni pa se treba bati, da bi mila zmanjkalo, ker uporabljamo za izdelavo lahko namesto uvoženega kokosovega olja domače, oljivo olje. Milo ni zato nič slabše, še bolj mastno, samo nekoliko bolj zeleno po barvi. Pri mesarskih produktih se je najbolj čutnejše podražila slanina, drugače kakšnih podražitev ni opaziti. Cena mesarske masti se giblje od 21 do 22 din. standardizirana špecerjska mast pa 23 din kilogram.

Na živilskem trgu se gospodinje najbolj razburjajo nad cenami krompirja, ki ga prodajajo po 1 din 75 par in po 2 din kilogram. Pa so rekli, da je letos ogromno krompirja pri nas. Fižol je od 6 do 8 din kilogram. Solato prodajajo po 8 din in sicer endivjo. Pozno zelje je po 1,25 din, rdeče zelje po 1,50, kisló zelje pa po 3,50 din, ohrovt od 2 do 3 din kilogram špinata od 6 do 8 din, rdeča pesa 2 din. Kar se sadne letine tiče, smo se letos s češnjami učno postavili, jabolki in hruški pa ni na pretek. Jabolka I. vrste prodajajo po 5 din, II. po 4 din in III. od 2,50 do 3 din. Hruške I. vrste so po 7 din, II. od 5 do 6 din, III. od 3 do 4 din. Oranže so po 1,25 in po 2 din, limone pa po dinarju. Navadni krompir dobiš od 3,50 do 6 din kilogram, maroni pa po 10 din. Orehe cele kupujejo po 9 din, luščene pa od 24 do 26 din.

Kakor so se torej cene nekaterih produktov zvišale, nikakor še ni na mestu prekomerno razburjenje. Ljudje se na debelo zalagajo za vsak primer. Kakor že rečeno, pa je čisto odveč pretirani pesimizem, ker smo razen redkih izjem še zelo dobro založeni z vsemi potrebnimi živili. Pravičen, strog red v trgovini in gospodarstvu nas bo obvaroval hudega.

Rudarski revirji in naraščanje cen

Nakupovanje živil in predlogi za zmanjšanje draginje

Zagorje, 29. novembra
Smo pred rudarskim praznikom sv. Barbare, ki ga radi vsako leto z veseljem praznujemo. Toda letos je v rudarskih in tudi drugih družinah nastala skrb zaradi rastoče draginje. Res so rudarji polno zaposleni in produkcija je tako velika, kakor doslej v zagorskih obratih še nikdar ni bila. A predvsem so nekaterim kmečkim pridelkom zrasle cene za nad sto odstotkov in vse kaže, da se bo draginja še stopnjevala. Ves ta mesec je bil po trgovinah naval. Na cestah si opazili ljudi, ki so z ročnimi ali drugimi vozili prevržali moko. Kdor koli je imel kaj več prihrankov, si je brž šel po stari ceni kupiti eno ali več vrečk moka. Šele v teku tega tedna se je moka podražila. Tudi špecerijo so se nekateri založili tako, da lahko sedaj trgovski uslužbenci nekaj časa počivajo. Gotovo ni samo pri nas tako...

Prizadeti so zlasti oni, ki so si postavili s pomočjo brezobrestnih posojil lastne hiše in so vezani na mesečna odplačila. Splošno se pričakuje povišanje zaslužkov. Ali zadnji čas se med delavstvom širi mnenje, da naj bi zaslužki ostali kar sedanjí, le višje pri podražitvi posameznih predmetov naj bi doplačala TPD. Sodijo, da bi se z zvišanjem zaslužkov le še stopnjevala draginja v revirjih. To pa bi zadelo prav vse prebivalstvo, še posebno rudniške in druge pokopojence. ki seveda upravičeno tožijo, da s svojimi pokojninami že kar ne morejo več izhajati. V Zagorju še nimamo občinskega odbora za pobijanje draginje.

Starši, katerih otroci obiskujejo šolo doma ali se vozijo v Ljubljano, pa se pritožujejo nad bolehnostjo otrok. Podedelške šole ne dovolijo pred določeno uro vstopa v razrede. Marsikje nimajo doma ure, ali pa ne teče prav, in tako pridejo

otroci mnogo prezgodaj pred šolo. Razgreti od hoje morajo v hladu čakati, kdaj se odpro vrata. Pozimi naj se ta predpis pač ukine, saj sicer kašljanje otrok moti pouk. Onim, ki se vozijo v Ljubljano, pa se mora že ob 4. zjutraj pripravljati zajtrk, ker odpelje vlak iz Zagorja že nekaj minut po 5. uri. V Ljubljani zmrzujejo po ulicah, ker ne morejo v šolske prostore pred pričetkom pouka. Upajmo, da bo z novo uvedbo vlakov ustrezno želji vsega prebivalstva.

Orkester, Akademski zbor, violinist Pfeifer, solisti na novinarskem koncertu 1. decembra

Pester, izbran visoko umetniški spored novinarskega koncerta, ki je naznačen v naslovu že v kratkih besedah, obeta, da bo letošnji novinarski koncert prvovrsten. Zato smo prepričani, da je domala odveč, če še posebej pozivamo naše občinstvo, ki je vsako leto tako rado in mnogočestitljivo izkazalo svoje simpatije za novinarje, naj se tudi letos udeleži te prireditve. Predprodaja vstopnic in sedežev je v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Cene so nizke od 30 din navzdol do 5 din. Opozarjamo tudi, da imajo posetniki koncerta proti izkazu vstopnice po 1 din po vseh progah cestne železnice tja in nazaj in sicer od 18. ure do konca tramvajskega prometa. Po 22. uri ni treba plačati nočne takse.

Lojze Humek †

Raka, 29. novembra

V torek je pokrila dolenska zemlja močnega poštenjaka, ki ga je poznal ves krški okraj. Položili smo k večjemu počitku posestnika in vzornega gospodarja g. Lojzeta Humeka. Pokojnik se je z neizmerno pridnostjo in nadpovprečno kmečko inteligenco povzpela od malega kmetovalca do trdnega kmeta. Ob vsej svoji pridnosti je imel še časa, da se je zanimal za javni bla-

Borba orožnika z nevarnim vlomilcem Orožniki v Višnji gori vodijo obširno preiskavo

Višnja gora, 29. novembra

Kako težavna je orožniška služba, je pokazal zlasti današnji dogodek, ko je naš orožniški narednik Mlinarič ujel nevarnega zločinca. Naši orožniki so danes opravili racijo v okolici in se je patrula odpravila na zapadno stran, proti Pečniku. Po poprejšem dogovorjenem načrtu je narednik Mlinarič pregledoval državno cesto in okolico. Šel je od Novljanove gostilne proti križišču, kjer se odcepi ena cesta proti Zalni, druga na Polzevo. Tu je ugledal nekega tujega človeka s kolesom. Sumljivec je prav tisti trenutek hotel zasedi kolo in se pognati v dir nizdol proti Zalni. Narednik Mlinarič, ki ima posebno bistro oko za take sumljivce, pa je brž preprečil nakano. Pozval je neznanca naj se legitimira. Tujec je kratko odvrnil, da je iz Višnje gore in je že zavil na stransko cesto. Toda z enim samim skokom je bil narednik Mlinarič že pri njem in je tujca čvrsto zgrabil.

S ceste pada teren za kakih 75% strmine proti železniškemu predoru. Ko je narednik Mlinarič napovedal sumljivemu tujcu aretacijo, se je ta s skokom pognal pod cesto. Toda naš narednik ne bi bil Mlinarič, če se ne bi bil s tujcem vred pognal po strmini. Oba sta padla in bosta posledice padca gotovo še precej časa čutila. Tujec ima nogo zlomljeno v členku, nared-

gor. Bil je nad 30 let občinški svetovalec in član šolskega odbora, ki ga je zrušila šele Stojadinovičeva vlada. Lojzeta so dičile tri vrline: bil je človek v pomenu svete dobrote. Izpred njegovega praga ni odšel nihče, ki je bil pomoči potreben, praznih rok. Bil je kremenit značaj in poštenjak, ki svojega naprednega prepričanja ni nikomur vsiljeval, a se ni dal od svojih nazorov niti za las premakniti. Najvišja naloga mu je bilo pa delo. Noč je izpreminjal v dan in je dobesedno garal do svoje prezgodnje smrti kot delavec jeklenega kova in s trdim kmečkim ponosom v zavesti, da je kmet steber domovine. Bodi ti, blagi Lojze, ohranjen trajen spomin! Počivaj v miru na prsih svete zemlje, ki si ji posvetil vse življenje. Družini iskreno sožalje!

niku Mlinariču pa se je zlomilo rebro. Borbo sta opazila dva sosedja, ki sta brž prihitela na pomoč in sta pomagala naredniku ukrotiti nasilnega tujca. Aretiranca so nato z vozom prepeljali na orožniško stanico. Pri preiskavi in zaslišanju se je brž izkazalo, da je narednik Mlinarič prijel že dolgo iskanega vlomilca. Pri njem so našli različne klešče, električno svetilko, pa tudi nabito pištolo in še zavoj rezervne municije. Aretiranca imajo zaprtega v zaporo višnjegorskega okrajnega sodišča in preiskava se skrbno nadaljuje. Ravno v interesu preiskave zaenkrat še ne moremo objaviti imena. Gotovo pa je, da bodo višnjegorski orožniki odkrili in pojasnili marsikatero kriminalno poglavje iz zadnjega časa.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črelih, pa pijejo »Franz-Josefov« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. št. 30474/35.

Poveljnik »Carice Milice« pripoveduje Podrobnosti o katastrofi našega parnika, ki je postal žrtev mine ob angleški obali

Šušak, 29. novembra

Včeraj so se preko Reke vrnili v domovino člani posadke našega parnika »Carice Milice«, katerega potopitev je pred dnevi vzbudila pozornost vsega sveta. Pripelo je vseh 25 članov posadke pod vodstvom poveljnika broda Milorada Miljevića in prvega oficirja Vladimirja Štofa na Sušaku so jih pričakovali predstavniki uprave »Jugoslovskega Lloyd«. Poveljnik broda je v hotelu »Continental« sprejel zastopnike tiska in, dasi truden in še zmerom prizadet od hude katastrofe, je živo pripovedoval o poslednjem potovanju »Carice Milice«:

— V petek 17. t. m. ob 8. zjutraj smo odpuli iz angleške luke Time proti Dubrovniku s tovorom 8.950 ton premoga in z manjšo količino raznega drugega blaga. Premog smo vozili za Jugoslovskega Lloyd. Pluli smo po predpisani progi brez posebnih dogodkov. V soboto 18. t. m. ob 11.50 smo bili kakšnih 7 milj od vzhodne angleške obale. Stal sem na poveljniškem mostu, zraven mene so bili angleški pilot, naš prvi oficir Štofa in prvi krmar Večji del posadke je bil pravkar pri kosilu. Iznenada je odjeknila strašna detonacija — nastala je eksplozija na desni strani broda, prav pod poveljniškim mostom, pod vodo. Parnik je zašel na nemško mino in se strahovito stresel. Luči so se na mah pogasile in parnik se je začel s prvim delom naglo potapljati. Kakor hitro sem opazil, da je parnik izgubljen, sem odredil reševanje moštva. V prvi čoln sem se ukrcal sam s 19 mošči, v drugi čoln prvi oficir z angleškim pilotom in 6 mošči. Pri eksploziji sva bila laže ranjeni izvidnik na premku Škopić in jaz. Z radiopostajo si nismo mogli pomagati, ker je bila pokvarjena od eksplozije. Detonacija je bila tako strašna, da se je čula štiri do pet milj daleč.

— Kmalu potem se je čolnu, v katerem sem se nahajal jaz, približala neka angleška pomožna vojna ladja in nas vzela na krov. Drugi čoln je rešil neki drug angleški parnik obalne plovbe in moštvo pozneje prekrkal na ladjo, na kateri smo bili

mi. Še isti dan popoldne so nas prepeljali v neko angleško luko, od tam pa v London. Angleški mornarji so nas sprejeli bratsko in lepo in so nam posvečali veliko pozornost. V luki, kjer smo bili izkrčani, smo se znašli z rešenimi potniki in posadko velikega nizozemskega potniškega parnika »Simona Bolivarja«, ki se je nedaleč od mesta naše nesreče potopil kakšnih 20 minut pred nami. Z rešenci »Simona Bolivarja«, med katerimi je bilo mnogo ranjenih, žena in otrok, nas je bilo kakih sto. Tudi v Londonu smo povsod naleteli na veliko ustrežljivost oblasti, a zlasti pomor-

Danes ob 21. uri slavnostna premiera velike filmske umetnine,

Emil Jannings

Popoldne ob 16. in 19. uri nepreklicno zadnjikrat: Johann Strauss — kralj valčka

ROBERT KOCH

ki se predvaja pod pokroviteljstvom Protituberkulozne zveze v Ljubljani!

Herojska borba in triumf velikega znanstvenika na polju medicine, moža, ki je rešil človeštvo ene najopasnejših morilk — tuberkuloze!

Pred premiero govori o pomenu velikega znanstvenika dr. Roberta Kocha šef zdravilišča na Gornjiku gosp. primarij dr. R. Neubauer!

V tem edinstvenem filmu nastopajo poleg E. Janningsa še Werner Kraus, Viktorija Ballasko, Lucie Höflich, Theodor Lovo in drugi.

Kino Union, 22-21

Kulturni pregled

Prof. Arne Novák umrl

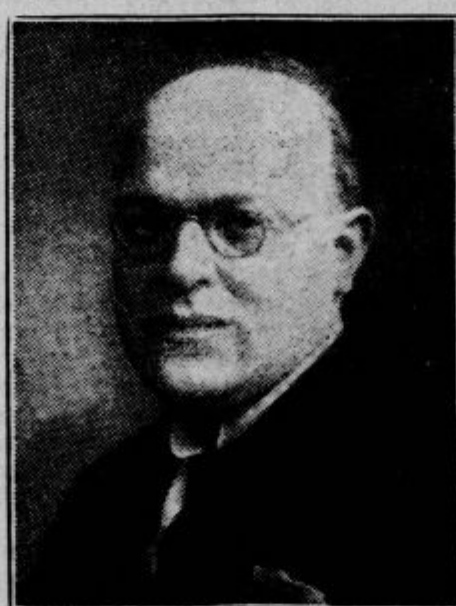
Kakor poročajo preko Pariza, je v Brnu nedavno umrl eden največjih predstavitev sodobne češke kulture, profesor češkega slovstva na Masarykovu univerzi v Brnu in njen lani izvoljeni rektor dr. Arne Novák. Če se potrjuje vest o njegovi smrti, tedaj je češki narod izgubil literarnega zgodovinarja, kritika in esejista, ki je obenem s pokojnim F. X. Šaldom predstavljal vrhove češke literarne kulture.

Arne Novák (roj. l. 1880) je bil sin znamenite češke pisateljice Tereze Novákové in očeta profesorja, ki je bil tovariš pisatelja J. J. Jiráske. Tako je že v domači hiši zrastle v ozračju literature in umetnosti. Na Karlovi univerzi v Pragi je bil učenec profesorja za češki jezik Gebauerja, literarnega zgodovinarja Vlčka in profesorja germanistike Krausa. Leto dni se je zopolnjeval na univerzi v Heidelbergu, ker se je prvotno hotel posvetiti germanistiki. Kmalu pa ga je popolnoma dobila zase češka literatura, ki ji je poslej skozi dolga leta posvečal svojo izredno razgledanost in tankočutno umetniško kulturo. Nekaj časa je bil docent češke literature na Karlovi univerzi v Pragi, ob ustanovitvi Masarykove univerze v Brnu pa je na nji prevzel stolico češke literature.

Češi so imeli v vrstah svojih visokošolskih učiteljev in znanstvenikov malo tako delavnih in mnogostranskih mož, kakor je bil prof. dr. Arne Novák. Ni bil samo neumorno delaven na univerzi, kjer si je

vzgojil celo vrsto učencev, med katerimi je tudi mladi pesnik, poznavalec in prevajalec slovenske literature dr. Rajmund Habřna. Bil je sodelavec številnih revij in časopisov, urednik raznih antologij, zbirki in leksikonov. Dolga leta je urejeval kulturno rubriko v »Lidovih Novinah«. Pod njegovim vodstvom je bila ta rubrika skoraj neprekinjen vzor literarne kronike, informacije in kritike v dnevnem tisku. Poleg tega ni minil teden, da ne bi prof. Arne Novák objavil v tem listu, kjer so skoraj vsak dan izhajale njegove kritike o novih čeških knjigah, tudi ene ali dve esejistično spisani »kurziv« na naslovnih strani lista. Že s tem delom se je Arne Novák v zadnjih dvajsetih letih povzpela med arbitre literarnega okusa med Čehi. Njegova beseda, ki se je odlikovala po izredno opipljivi formi, je vedno odmevala v vsem češkem kulturnem svetu; njo so z respektom poslušali tudi tisti, ki se sicer niso ujemali z miselnostjo usmerjenostjo tega mnogostranskega in bleščečega stilista.

Dr. Arne Novák je začel svoje literarno-zgodovinsko delo z obsežno študijo o gibanju »Mlade Nemčije«; »Menzel, Börne, Heine in začetki kritike Mlade Nemčije« (1906.). Skupno z Josefom Jakubcem je spisal za nemško zbirko »Die Litteraturen des Ostens« zgodovino češkega slovstva. Če smo že pri njegovem nemškem delu, naj takoj omenimo, da poteka iz njegovega peresa odličen pregled češke literature v znameniti Walzovi zbirki »Handbuch

der Literaturwissenschaft, kjer je obdelal rezultate češkega literarnega razvoja od srednjeveških začetkov do najnovejšega časa. V češkem jeziku je izdal skupaj z dr. Janom V. Novakom »Přehledné dějiny literatury české«. To delo, ki ga smemo Slovenci zavdati zaradi njegove preglednosti, popolnosti in literarne vrednosti, je sedaj izšlo v novi, zelo razširjeni izdaji, ki obsega slovenske pojave vse do lanskega leta. Pomenljiv je v svoji zgoščenosti in zaradi umetnosti literarne sinteze njegov pregled češke književnosti za znano zbirko »Vlastivěda«, koristna njegova kratka »Češka literatura s ptičje perspektive«. Poleg teh del je spisal celo vrsto podrobnih literarnih studij in monografij. Izmed njih omenjam monografije o Janu Nerudi, o Josefu Dobrovickem, o Svatopluku Čechu in drugih. Svoje krajše studije

in eseje je Arne Novák zbral v lepo vrsto zbirk, izmed katerih naj omenimo knjige »Ljudje in usode« (1914.), »Zvonovi domačega kraja«, »Portreti žen« (1918.), »Rojaki in sosedje« (1921.), »Nočtelji bakelje« (1928.), »Duh in narod« (1936.). V težkem vojnem času leta 1916. je izdal v dveh zvezkih svojo interesantno študijo o literarni kritiki. Še prej je izšla krasna esejistika knjiga o baročni Pragi. Iz nje govori prav tako pesnik kakor znanstvenik; to bi lahko rekli tudi o njegovih esejih, ki ga kažejo zlasti kot mojstra češkega stila.

Delo Arne Nováka na vseh področjih češke slovenske kulture je preobsežno, da bi ga mogli orisati v kratkih potezah. Arne Novák je bil najrazglednejši glasnik češkega tradicionalizma. Zvest najlepšim izročilom prednikov, ki so si — da uporabimo simbolično primero iz naslova njegove esejistične zbirke — iz roda v rod podajali bakijske domovinske ljubezni, narodnega duha in plemenite vere v človeštvo, je Arne Novák več kakor trideset let opozarjal s svojim sijajnim peresom na stare in nove vrednote češke kulture, na velike in drobne stvaritve češkega genija. Zaradi svoje globoke predanosti narodni tradiciji in svojega vseokrog idealističnega svetovnega naziranja je Arne Novák stal na zmernem krilu demitizacije ter je nasproti Masaryku in njegovemu krogu obenem z zgodovinarjem Pekařem branil češki barok in njegovo umetniško kulturo, ne da bi seveda zapiral oči pred realističnimi vrednotami češkega husitizma.

Tega velikega češkega esteta in duhovnega reprezentanta sedaj ni več. Poznavalec Jiraskovega »Temna« in Wintrovega »Mistra Kampana« je moral z melanholičnimi občutki doživljati reprizo zgodovinske drame okrog sebe, dočel ni tudi on izginiti za odrom zgodovine svojega naroda,

Imel je poznavalce in častilce tudi med Slovenci. Pokojni profesor dr. Ivan Prijatelj ga je tolikrat cenil, da je dal svojemu sinu po njem ime Arne. Novákov literarni profil je prikazal Rajmund Habřna leta 1933 v »Ljubljanskem Zvonu«, kjer je tudi izšel kot primer njegove esejistike umetnostni sestavek o Otokarju Březini. »Jutro« je l. 1936 priobčilo interview svojega urednika s tem veličnim Čehom. V njem je Arne Novák izpovedal tople simpatije do Slovencev in Jugoslovijce ter vero v bodočnost.

Nov zvezek Zbranega dela Fr. Erjavca

Kot četrti zvezek Zbranega dela Frana Erjavca (Jugoslov. knjigarna, urednik Anton Slodnjak) je izšlo v zajetni knjigi na 442 straneh zadnje poglavje »Domačini in tujci živali« ter prvo in drugo poglavje »Naših in škodljivih živali« v podobi in besedi. Prvi del knjige obravnava golazen. Tu so Erjavčevi opis želv, krokodilov, aligatorjev, kuščarjev in vseh vrst kač izmed slednjih so posebno podrobno obdelane kače, ki žive v naših krajih, na pr. g. na modras, pa tudi o tujih kačah ve naš človeški Brehme povedati mnogo zanimivih. Nadalje opisuje Erjavce v tem delu žabe, človeško ribico in druge podobne živali. Od str. 299 do 412 imamo dve poglavji iz omenjenih »Naših škodljivih živali« v podobi in besedi. Tu obravnava Erjavce med drugimi živalmi medveda, volka risa, psa (slednjega zaradi nevarnosti streljati), goveda, konja, razne kače, insekte in golazne, metulje, traktuje i. dr. — vedno s stališča bolezni, ki jih širijo ali s vidika njih neposredne nevarnosti za človeka. V drugem poglavju se bavi pesec s živalmi, ki

Palača ljudskega zastopstva

Finski parlament v Helsinkih

Focheva zmaga — prerokovana

Reminiscenca iz časov pred svetovno vojno

Londoni listi so se spomnili te dni na eno najbolj nenavadnih prerokb v svetovni zgodovini, ki se je zgodila pred nekaj več nego tridesetimi leti. Ta prerokba je bila izrečena pred mnogimi pričami in so jo tudi takoj zapisali ter objavili. Izrekel jo je angleški feldmaršal, lord Roberts, znan iz burske vojne. L. 1908. je po toval po Kanadi, 29. julija zvečer je sedel v družbi ameriških in kanadskih novinarjev in je v razgovoru dejal:

»Doma mi nočejo verjeti, če pravim, da na Angleškem v napačnem občutku varnosti spimo. Hotel bi vam sedaj tu reči, da stopa Evropa po mojem mnenju naravnost v najstrašnejšo vojno svetovne zgodovine. A nihče izmed odločilnih mož mi noče verjeti.«

Nato so nekateri novinarji vprašali, kdo bo nasprotnik Anglije.

»Nemčija,« je odvrnil lord Roberts, »in to bo izzvalo isto edinstvo v nastopanju Anglije in Francije, kakršna vlada sedaj tu med provinco Quebecom, ki je naseljena s Francozi, ter ostalo Kanado.«

Vprašali so ga nato, kdaj bo vojna v Evropi nastala. Odgovoril je: »V trenutku, ko bo Nemčija pripravljena, in to bo, če vse upoštevamo, v štirih do šestih letih.«

Eden izmed navzočih je menil, da bo to tedaj l. 1912. do 1914. Nato je dejal lord Roberts:

»Da, najpozneje l. 1914. Naj še dodam, da bosta Anglija in Francija učakali tedaj najtežjo preizkušnjo svojega dotodanjega življenja. Prišli bosta bosta porazu tako, da bo sreča, če si lahko ohranita svoj demokratski ustroj.«

»Saj vendar ne smatrate poraz za moč, če boste sami imeli vrhovno poveljstvo!« je menil eden izmed navzočih.

»Mene sploh ne bo zraven,« je bil odgovor. »Moj dan je že bil, a ker sem tu prerok, hočem napovedati še nekaj. V pariški vojni šoli je danes profesor po imenu

Foch, ki mu je določena neminljiva slava v vojni zgodovini. To je mož, ki nas povede v zmago, v kolikor bo ostalo zmage, ko bo vse končano. Vem, da je profesor Foch za leta pred svojim časom.«

»V čem?«

»V strategiji, v izdelavi vojaških načrtov, v organizaciji in končno, kar je največje važnosti: po naravi je rojen za vodjo ljudi.«

Bistvena vsebina tega pogovora je izšla takoj v quebeškem listu »L'Evenement«, ki je njegov glavni urednik, Edouard Corbeau, sam slišal Robertsove izjave. Lord Roberts je umrl 1915. pri nekem obisku na francoski fronti. Foch se je bil takrat pravi v bitki ob Marni in pri jesenskih bojih v Flandriji. Vrhovno poveljstvo pa je dobil šele l. 1918., osem mesecev pred končno zmago.

Zimskih olimpijskih iger ne bo

»Dežela, ki je v vojni, ne more biti nosilec olimpijskih iger,« veljajo določbe za te igre. Nemčija, ki je do zadnjega upala, da bosta Anglija in Francija na lepo besedo vojno ustavili in je dalje gradila naprave v Garmisch-Partenkirchnu, je sedaj izvedbo zimskih olimpijskih iger vrnila mednarodnemu olimpijskemu odboru. Namesto mednarodnih, bodo imeli v letošnji sezoni nemški sportniki samo svoje domače prireditve v tem kraju.

Brat prezidenta Lebruna umrl

V Franciji je te dni umrl brat francoskega državnega prezidenta, Gabriel Lebrun. Pri njem je Lebrun običajno preživljal počitnice.

Metalec bomb

Vojak finske vojske se vežba v metanju ročnih bomb

Zane Grey:

27

Zakon zapada

Roman

Skrivaj se je ozrla nanj — obraza mu sicer ni mogla natanko razbrati, a zdel se ji je resen in ravnodušen — takšen, kakor zmerom.

Dolgo časa sta oba molčala, nato se je mahoma sklonil do njenega ušesa in rekel:

»Mary, rad te imam, odkar si pri nas, a nikoli se nisem drznil upati — zdaj te pa vendarle vprašam: ali hočeš postati moja žena?«

Njegova odkritost in poštenost jo je bila zdavnaj osvojila, in prav nič ni ji ni bilo treba premišljati, preden je odgovorila

»Da, Enoh, rada ti postanem žena,« je preprosto dejala.

Njegova levica je krepko zgrabila za vodilno kolo, desnica pa je segla po njeni roki. Ki mu je prišla do pol poti naproti. Skozi rokavico je Mary čutila, kako trda in zdelana je bila dlan, v katero je polagala svojo usodo.

»Niti v sanjah si ne bi bil mislil, da bom nocoj še tako srečen,« je dejal.

Maryji je postalo kar vroče pri srcu ob njegovih besedah — tudi ona je bila srečna nad tem obratom v svojem življenju. Zdal si je priznala, da ima tega krasnega, vrliga človeka že davno rada in si že davno na tistem želi, da bi mu smela biti

žena, tovarišica in pomočnica.

Družba v vozu ni videla ne slutila, kaj se dogaja na vozniskem sedežu — veselo so čebeljali vsi vprek, le Georgia je bila molčeča in slabe volje. Ker se Enohova desnica še ni bila vrnila na vodilo, so vozili dokaj počasi, kar očitno ni bilo po njenem okusu.

»To je prava mrtvaška parada,« je vzkliznila tako glasno, da jo je moral Enoh slišati.

»Nu, torej se dobro primite,« je ta smej se zaklical nazaj in zavozil tako naglo, da je voda pot, preko katerega jih je pravkar vodila pot, pljusnila prav noter v voz, kar je pa le povečalo občo veselost. Samo Georgia, ki se je tresla za svojo obleko, je godrnjala.

»Nu, kopeli pa tudi ni bilo treba,« je nejevoljno dejala.

Kmalu se je pokazal v daljavi svet tabornega ognja, okrog katerega je v slikoviti skupini sedela mladina in lizala sklance s sladoledom. Ples se namreč ni mogel začeti, ker Thurmanov še ni bilo — manjkalo je godca. Sivolasega Henryja Thurmana, in njegovih gosli. Zato ni bilo nič čudnega, da so pozdravili novodošlece s tako radostnim vrisom, da so se osedlani konji, ki so bili v dolgi vrsti privezani pred šolskim poslonjem, prestrašili in splašili eden se je celo odtrgal in v skok zdrevil po cesti.

Mladi ljudje so obkolili starega gospodarja, ki je komaj umikal škotlo z goslimi pred njihovim navalom, ter ga zmagoslavno spremili v šolsko poslopje. Ko se je Mary, ki je najprej pomagala Eno-

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je vrhovno poveljstvo holandske vojske imenovalo enajst komendantov vojnih zborov, kakor je to predvideno za morebitni primer vojne;

da Nobelova ustanova letos ne bo podelila običajne vsakoletne nagrade za mir;

da bodo dobili vsi italijanski legionarji, ki so sodelovali v španski državljanski vojni na strani generala Franca, možnost zaposlitve v Spaniji;

da so magnetične mine po sodbi strokovnjakov neuporabne za plitve vode. Mine te vrste, kjer so jih Nemci položili v plitvih krajih, so ostale brez učinka;

da so se vlade Velike Britanije, Kanade, Avstralije in Nove Zelandije sporazumele glede strokovnega šolanja in vežbanja svojega pilotskega naraščaja v Kanadi;

da so otvorili Nemci v Varšavi v prisotnosti generalnega guvernerja za zasedeno Poljsko dr. Franka prvo nemško šolo;

da išče vrhovno poveljstvo britanske vojske osem tisoč vozačev za motorna vozila v zaledju bojišča;

da so poslali prijatelji Francije iz Buenos Airesa francoski vojski prvo pošiljko, ki obsega trideset ton obleke in odev za zimo;

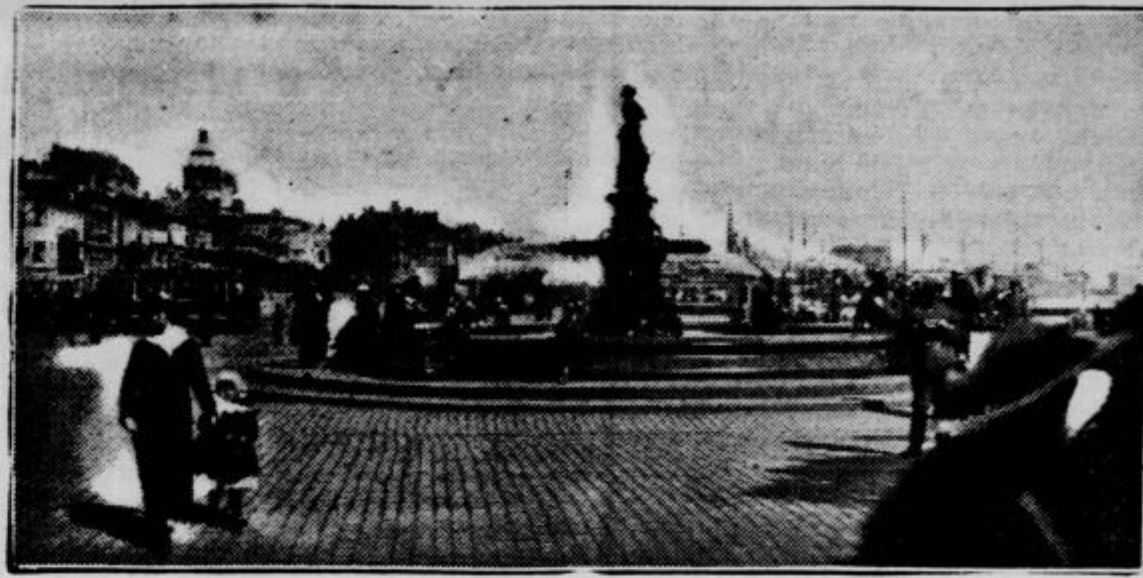
da so magnetične mine, kakršnih se zdaj poslužujejo Nemci, prav za prav francoska iznajdba. »Action Franchise« poroča, da so delali poskuse s tem orožjem že pred štirimi leti v vojnem pristanišču Toulonu. Nadaljnje podatke o izumu je francoska cenzura zadržala;

da so Nemci začeli naseljevati nemške ribiče na polotoku Heli pri Gdanskju;

da je obsodilo berlinsko sodišče neko žensko, ki je prodajala maslo prosto brez nakaznic, na deset let ječe in na pet let izgube častnih državljskih pravic;

da se je pod pritiskom razmer tudi belgijska vlada odločila za uvedbo civilskih nakaznic.

Iz finske prestolnice

Trg v Helsinkih

Holandec v Nemčiji

Mnogo reči je »na poti« — Atrape v izložbah — Postrežba v restavracijah

»Haagsche Post« priobčuje poročilo svojega sotrudnika, ki se je vrnil pravkar iz Nemčije. Časnikar pravi, da je potovanje in nakupovanje po Nemčiji sedaj težko, ker je vse racinirano, a mnogih stvari sploh primanjkuje.

V trgovinah so brisače, ovratnice in polnilni svinčniki vedno »pravkar na poti«. Če predlaga taksijskemu soferju, da bi te popeljal na kratko vožnjo, ti odgovori, da ne gre, kajti dnevni obrok 20 l bencina mešanice mora porabiti bolj racionalno. Ko je stopil Holandec v neko odlično slaščičarno in je hotel v njej kupiti škatlo bononov srednje cene, kakršne je videl v izložbi, je dejala neka prodajalka: »Od

kod prihajate? Skatle so same atrape.« V izložbah je mnogo takšnih atrap.

V neki trgovini s finimi vini je hotel kupiti steklenico likerja, da jo ponese neki dami v dar. Čudno so ga gledali in ga opozorili, da je na vratih napis: »Rum in žgana vina danes razprodana.« Priporočili so mu rensko vino in sekt, češ da ljudje to danes mnogo zahtevajo.

V tobakarnah smeš kupiti samo po pet smotk. Ko je hotel še nekoliko cigaret, se je prodajalec priklonil, češ da na žalost dodatkov ne more dati.

Samo na Meklenburškem je novinar dobil zadosti dobre jedi. Dali so mu na zahtevo brez nadaljnje velike krožnik zmešanij jaje s pečenim krompirjem. V velikih berlinskih restoranih je po eni uri večina jedi na jedilnem listu črtana. V dragih lokalih dobiš morda še kakšno postrv, malo lososa ali raka. Dobiš tudi kakšne danske školjke. V malih gostilnah pa je riba višek jedilnega lista.

Padec s srečnim koncem

Neka ga. Nichollsova iz Garyja v Indijani je čistila kuhinjo in ji je pri tem spodrsnilo na koso mila. Bog si ga vidi, kako se je zgodilo, toda zletela je skozi kuhinjsko okno na prosto, to je tri nadstropja globoko. K sreči so bili dan prej pod okno spravili velik kup peska in baš na ta pesek je priletela, tako da je odnesla samo neznatne praske. Sama se je lahko dvignila in sama odšla spet gor.

A NEKDOTA

Sloviti pretvarjalec Leopoldo Fregoli si je v Milanu nekoč najel sobo. Nezaupna in bigotna gospodinja pa mu je dejala:

»Soba je samo za vas. Če si boste drznili sprejeti kakšno žensko, vas postavim takoj na cesto.«

Zgodilo pa se je, da se je lepa Milančanka zaljubila v umetnika in ni čudno, da sta si želela, sestati se kdaj po kakšni predstavi v njegovem stanovanju. Fregoli bi ne bil Fregoli, če bi pri tej stvari ne znal zvoditi Cerbera v podobi hude gospodinjine za nos. Nekega večera je v svoji sobi, ki jo je Cerberus nadzoroval podnevi in ponoči, posnemal sladke ljubezenske duet z baritonom in sopranom, glasni mi poljubi in vsemi pritisklinami. Nenadno je potrkalo na vrata: »Gospod Fregoli, izse lite se takoj, takšnih sestankov ne trpim.« — »Zakaj pa ne?« je vprašal Fregoli in odprl vrata. »Saj sem popolnoma sam in poskušam samo majhen prizor, ki ga jutri odigram.« In gospodinja se je prepričala, da zna Fregoli res imenitno posnemati vse glasove.

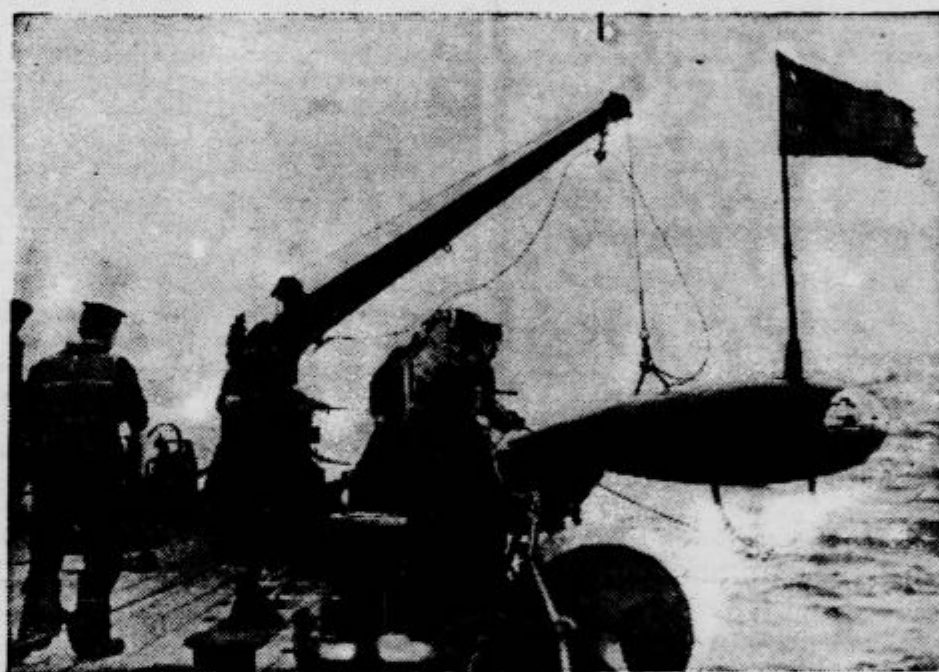
Naslednji večer, ko Fregoli res ni bil sam v sobi, je slišal nenadno spet glas svoje gospodinjine: »Ne, mene pa ne premohte več!«

VSAK DAN ENA

»Pros mo, izvolite sest...« (»Politiken«)

Čiščenje Severnega morja

Angleška mornarica lovi mine v Severnem morju s posebnimi pripravami, ki so med seboj povezane s kabl

Govoreče živali

Papige — ščinkovci — kanarček

Le malo je živali, ki morejo ponavljati človeške besede in se naučiti kratke stavke. Najbolj znana izmed »govorečih« živali je papiga. Njen besedni zaklad je že za čudo velik, če zna poleg nekoliko fraz ponoviti imena rodbinskih članov ali izreči kakšno besedo, kakor »noter«, »dobber dan«, »na svidenje«. Če o kakšni posebno priučljivi papigi poročajo, da zna izgovarjati stavke, ki imajo kakšno zvezo ali deklamirati kakšne verz, tedaj je to velika izjema. Ptice iz vrst ščinkavcev imajo isto tako skromen besedni zaklad.

Okrog 1900. je predstavljal pravo senzacijo neke ornitološke razstave v Berlinu kanarček, ki je sicer s tenkim glasom, toda zelo razločno, vpraševal: »Kje je moj mali brat?« Že prej in tudi pozneje so poročali včasih o »jezikovnih talentih« kanarčkov. Manj znano pa je dejstvo, da so govoreče živali tudi med sesalci. Seveda pa se tu »govorjenje« omejuje skoraj izključno na naravne glasove teh živali, ki so jih z naporno desrso tako izobličili, da postanejo podobni poedinim človeškim besedam.

Kriminaliteta nazaduje

Ugotovitve Scotland Yarda v Londonu

Kakor vse slabe stvari, ima tudi vojna nekatere dobre strani in med te spada nazadovanje kriminalitete, pojav, ki ga opazujejo v Londonu, kakor na vsem Angleškem sploh. Scotland Yard poroča, da je od začetka septembra število zločinov do-

seglo najmanjše število v zadnjih 25 letih, a vse kaže, da bo še nazadovalo.

Po eni strani je število zločincev znatno padlo, ker so morali k vojakom ali so se prostovoljno javili, po drugi strani pa je na cestah sedaj mnogo pomožnih policistov in uradnikov zračne zaščite, ki so podnevi in ponoči na nogah. Upoštevati pa je treba tudi to, da so večino dragocenosti, ki bi se vlom zavoljo njih izplačal, odpravili na varno. Vsakdanja zatemanje olajšuje sicer vsakovrstna hudodelstva, po drugi strani pa ovira tudi nagli beg.

Hripa na Švedskem

V švedski pokrajini Solofet razsaja epidemija hripe, ki se končuje s pljučnico. Bolezen poteka večinoma težko, vendar se ne konča vselej s smrtjo.

hu pri skladanju zavojev s pogačami in tortami, ogledala za Georgijo, je bila ta že izginila.

Veliko šolsko izbo, ki jo je gospodinja Stockwellova tako dobro poznala, so bili korenito izpremenili in okrasili, kakor je le kdo vedel in znal. Šolske klopi so bile odstranjene, vzdolž sten so stale navadne klopi in stoli — celo zaboji so morali služiti za sedeže. Pobeljene stene so bile vse na okrog okrašene z zastavicami in pisanimi slikami, izrezanimi iz časopisov. Manj slavnostna je bila razsvetljava — svetilki na zgornjem in spodnjem koncu prostora sta dajali tako skopo svetlobo, da je Mary od kraja komaj razločila obraze. Okrog peči v kotu so sedele ženske z dojenčki na rokah, povsod je mrgolelo smejočih se, vresečih in kričečih otrok, zakaj tudi najmlajši niso bili izključeni s plesa, ki so se ga že vse leto veselili.

»Nu, zavijte torej svoj lok in začnite!« je zaklical Henryju Thurmanu neki cowboy, in njegov neuhajni klic je zbudil obče pritrjevanje.

Dobrodušni, starikavi obraz Henryja Thurmana je kar sital od zadovoljstva — prav dobro si je bil v svesti svoje važnosti za uspeh veselice. Ponosno in dostojanstveno je sedel na stol, ki so mu ga bili pripravili vzeli gosli iz škatle in jel žagati po njih, med tem ko je Lock Thurman sedel zraven njega na zaboji, po katerem je z dvema palicama udarjal takt.

Tako so se na tle dvojice in kmalu se je vrtilo no prostoru k'vih štirideset moških in ženskih bitij in vsaj polovica toliko otrok, starejši v nekakšnem valčku, najmlajši pa v plesih, ki so si jih

sami izmišljali. Celo Mary Stockwellova je v objemu Enohovih krepkih rok plavala po dvorani — z zaprtimi očmi, saj videla tako ni ničesar, gneča je bila prevelika. Zdal pa zdaj se ji je zaletel kak otrok med noge ali jo potegnil za obleko — a v celoti je šlo dosti bolj, nego je mislila. Za neotesanega jezdeca, ki je nosil vse svoje žive dni visoke težke škornje, je Enoh, kakor vobče večina cowbojev, kar dobro plesal — Mary se je čudila samo temu, da se ni bolj upehala, kajti gosli so cvilele in ječale brez prestanka, in človek se je brez konca vrtel in vrtel. Vzlic naporu, ki ga je to pomenilo zanj, je Mary z globoko radostjo uživala ples, saj je spadal k novemu življenju, ki si ga je bila izbrala.

Ko sta morala Lock Thurman in Henry Thurman nazadnje vendarle prenehati, je odšla večina plesalcev venkaj, da se naje skladancev z ledom — mnogim izmed deklet se je celo tolikanj mudilo, da so si pozabile ogniti plašče. Med temi je bila seveda tudi Georgia, ki jo je bilo v svitu plapolajočega plamena kar veselje pogledati, tako da mladi moški niso mogli odtrgati oči nje. Dekleta so zamaknjena občudovala drznost in lepoto njene bele obleke, starejše ženske pa so jo merile z nezaupanjem, nekatere celo z grozo.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbuja. Med mladimi moškimi, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Popis žita in moke

Uredba velja za žitne trgovce in za mline, ki meljejo kupljeno žito

Beograd, 29. novembra. a Ministrski svet je na predlog ministra za trgovino in industrijo predpisal uredbo o prijavljanju zaloga žita. Uredba določa:

Osebe, ki se bavijo z žitno trgovino, kakor tudi trgovski mlini (mlini, ki kupujejo žito) so dolžni uvesti in v redno voditi »žitno knjigo«. V to knjigo bodo vpisovali vse zaloge pšenice, koruze, rži, ječmena in ovsa, kakor tudi pšenične moke, kolikor jo bo pri dotičnih osebah in v omenjenih mlinih na dan objave te uredbe, kakor tudi vse spremembe, ki nastopijo glede teh zalog po tem dnevu. Razen tega bodo v teh knjigah zabeležene tudi vse kupne in prodajne pogodbe, za žitarice, kjer bo treba navesti rok, kraj in cene pogodbениh navk. Trgovci, katerih zaloge, oziroma količine njihovih skupnih mesečnih zaključki ne presegajo 2.000 kg žita ali moke, so oproščeni obveznosti, da bi vodili žitne knjige.

Osebe in tvrdke, ki so obvezne voditi žitne knjige, morajo v začetku vsakega meseca in najpozneje do 10. v mesecu poslati pristojni splošni upravni oblasti prve stopnje prijavo o stanju zaloga na zadnji dan preteklega meseca in o končnih količinah v tem pretečenem mesecu. Na podlagi teh prijav bo splošna upravna oblast ugotovila stanje zaloga in končnih količin za vse svoje področje, poročilo o tem stanju pa bo poslala neposredno ministrstvu za trgovino in industrijo, oddelku za notranjo trgovino, najpozneje do 15. v mesecu.

Voditev žitnih knjig in pošiljanje prijav spada pod nadzorstvo splošne upravne oblasti prve stopnje. To nadzorstvo bo izvrševala upravna oblast po svojem sreskem

kmetijskem referentu v avtonomnih mestih pa po referentih za trgovino ali posebnem referentu mestnega poglavarstva. Zgoraj navedene osebe in mlini, ki morajo voditi žitne knjige, so dolžni legitimiranim organom oblasti dovoliti vstop v vse svoje poslovne prostore in jim staviti na ogled vse poslovne knjige in poslovne pisane ter jim dati vsa potrebna pojasnila v zvezi s poslovanjem z žitaricami. Oblastveni organi morajo pri pregledu postopati v mejah določb te uredbe in podatke, s katerimi so se seznanili pri pregledu ohraniti kot uradno tajnost.

Osebe in mlini, ki ne bi postopali po določbah uredbe, oziroma ne bi dajali točnih pojasnil ali pa ne bi dovolili dostopa pooblaščenim organom v poslovne prostore in dali na pregled poslovne knjige, bodo kaznovani z denarno kaznijo do 50.000 din in z zaporom do 30 dni. Te kazni izreka splošna upravna oblast prve stopnje. Dohodki iz denarnih kazni grede v korist banovinskega sklada za strokovni pouk po § 406 trgovskega zakona.

Vse javne prometne ustanove (železnice, paroplovne družbe in avtobusna podjetja) so dolžne voditi točne podatke o prometu žitaric (nakladanje, razkladanje prekladanje) in te podatke v mesečnih pregledih pošiljati prometnemu ministrstvu za radi statistike.

Podrobnejša določila za izvajanje te uredbe predpisuje minister za trgovino in industrijo.

Uredba stopi v veljavo na dan objave v »Službenih novinah«.

Beleške

Veljavnost vladnih uredb v banovini Hrvatski

Kraljevski namestniki so podpisali na predlog bana dr. Subašića uredbo, s katero se pooblašča hrvatski ban, da lahko raztegne veljavnost onih uredb ministrskega sveta in poedinilnih ministrov, ki so bile izdane na podlagi posebnih pooblastil, tudi na ozemlje banovine Hrvatske.

Glasilo JNS za vrbasko banovino

Na seji banovinskega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke v Banjaluki je bilo sklenjeno, da bo prišel odbor izdati kot svoje glasilo tednik »Narodna reč«. Urednik novega tednika bo sodnik okroglega sodišča Djuro Zalat, ki je tudi predsednik omladine JNS za vrbasko banovino. Prva številka »Narodne reči« bo izšla na praznik zedinjenja.

Prvi december na Hrvatskem

Iz Zagreba nam poročajo: Na praznik 1. decembra bodo po vseh župnih cerkvah svedene službe božje. Ban dr. Subašić je izdal okrožnico, v kateri poziva predstojnike oddelkov banske oblasti v Zagrebu in vseh ostalih uradov v banovini Hrvatski, naj z uradnim osebjem prisostujejo tem službam božjim. Na podlagi odredbe banske oblasti bodo 1. decembra na vseh banovinskih in samoupravnih poslopih izobešene državne in hrvatske zastave, v srezih kjer živi pretežno srbsko prebivalstvo, pa se morejo poleg državnih in hrvatskih zastav izobešiti tudi srbske.

Iz glasila naših nar. soc. vsmerjenih Nemcev

»Deutsche Nachrichten« imajo tudi tokrat nekaj zanimivih vesti. Tako izveemo, da »zavedno nemštvo« v banovini Hrvatski nikoli ne bo priznalo za svoje zastopnike in predstavnike ljudi, ki imajo sicer nemška imena in ob priliki doma govore nemško, toda niso nikdar sodelovali v nemških prosvetnih in gospodarskih organizacijah. Ost te novice je očitno naporna proti dr. Altgayerju, ki je bil nedavno od dr. Mačka sprejet kot zastopnik Nemcev na Hrvatskem.

Nadalje čitamo v poročilu »Iz Ptuj«, da je »20. avgusta umrl v Bejaku na Koroskem naš dragi prijatelj in rojak, strankarski tovarš Josef Geretschnigg, ki se je odlikoval v bojih za priključitev Avstrije k Nemčiji. Pokojnik je bil eden naših najboljših tovaršev ter ga ne bomo pozabili«.

Glasilo nemške narodne manjšine v Sloveniji se tudi čudi »svojevrstni objavi« nekoga celjskega trgovca, ki je v listih naznačil, da bo sodno nastopil proti vsakomur, ki ga bo proglasil za Nemca. Iz Vitanja pa poroča, da je bil tamkajšnji rojak dr. Hermann Teppey odlikovan za zasluge na poljskem bojišču z železnim križem I. reda. G. dr. Teppey je, kakor poudarjajo »D N«, star soldat in nosi na svojih junaških prsih še cesarsko srebrno medaljo za hrabrost.

„Predsednikovo kolo“

Zagrebski listi poročajo, da je zložil na željo zagrebskih učiteljev plesa hrvatski skladatelj Krsto Odak godbo za »Predsednikovo kolo«, ki je posvečeno dr. Vladku Mačku. S tem novim kolom bodo otvorili v soboto zabavno prireditev zagrebske »Meščanske zaštite«. Društvo plesnih učiteljev v Zagrebu je dalje sklenilo, da bodo njegovi člani v bodoče odvijali s »predsednikovim kolom« vse hrvatske plesne prireditve.

Pritožbe

„Slovenskega gospodarja“

Mariborski »Slovenski gospodar« ni nič kaj zadovoljen s političnim vremenom. Tako se pritožuje:

»Po deželi kar mrgoli raznih agentov. Eni prihajajo osebno drugi pošiljajo svoje liste, tretji pa svoja pisma. Za vsi pa se vleče kakor silina pritajena laž. Kaj hočete med nami katoliškimi Slovenci? Kaj glodate na naši verski zavednosti? Ali mislite, da smo svojo sveto vero sprejeli kot navadno obleko, ki jo bomo na vsi prigrvarjanje skidali? Nikdar ne! Mi vas že poznamo, četudi prihajate vsako leto z drugo firmo, ki skuša prodajati to, kar bi

morda najbolje šlo. Te vaše ideje nas ne bodo premotile, če jih še tako lepo lektarsko namažete. Vaša »Slovenska kmetička stranka«, spočeta v Ljubljani, rojena v Zagrebu, bo pokopana v Sloveniji. Vaša »Kmetičko-delavska stranka«, ki ni ne tič ne miš, bo zavrnjena od kmetič in delavca. Vaša »Zveza delovnega ljudstva« je samo organizacija brezposelnih politikov, ki bi radi, da bi narod delal za nje. Mi katoliški Slovenci pa vemo, da moramo posebno v teh časih zaupati samo v naše vodstvo in v našega dr. Korosca, ki nam ustvarja svoj »Slovenski narodni svet«.

Zagrebski list o naraščanju draginje

Zagrebski »Jutarnji list« razpravlja v uvodniku o stalnem naraščanju cen življenjskih potrebščin. Med drugim pše: »Na mnogih naših trgih je zavladal že pravi kaos. Naraščanje cen za glavne življenjske potrebščine ogroža temelje prehrane za široke sloje ljudstva. Večina našega naroda se hrani že v normalnih prilikah pod življenjskim minimumom, a stalni naraščanje cen pa bodo za li široki sloji ljudstva naravnost v brezizhodni položaj. Mi smo znova dokazali svojo nesposobnost v organizacijskem pogledu. Cene moki in žitu se dvigajo, naš kmet pa začuden gleda, kako služijo preko noči prekupovalci njegovih pridelkov težke stotisoče in milijone. Izgleda vse tako.

Francosko-angleška priporočila nevtralnim izvoznikom in brodarjem

Z ozirom na poostreitev blokade objavlja francosko poslanstvo v Beogradu:

»Sklep zaveznih vlad, da prepeljejo sovražniku izvoz, bo imel za posledico, da se bodo ladje, ki prihajajo iz Nemčije ali nje sosednih ozemelj, morale podvreči istim kontrolnim ukrepom kakor one, ki so namenjene v te kraje.

Svetujemo lastnikom ladij, naj dajo kapitanom svojih ladij nalog, da se ustavi v en izmed francoskih ali britanskih kontrolnih luk (Dunkerque, Le Havre, Marseille in Oran ter Kirwal, Weimouth, Lee Dunes, Malta, Caiffa Port Said in Gibraltar). Ladje, ki tega ne bi storile prostovoljno, bodo tvegale, da se smer njihove plovice v svrhu preiskave spremeni.

Ukrejeno bo vse potrebno, da se ladje ne bodo po nepotrebnem zadrževale. Bago sovražne lastnine ali povelja, ki bo kot tako izkrcano v francoskih lukah, bo ostalo v varstvu zaplenjenega urada, če ne bo odbor za nadzorstvo kontriband in sovražnega izvoza odredil zasege ali prodaje tega blaga. V tem slučaju bo protivrednost naložena pri državni depozitni blagajni. Zaseženo blago ali nje protivrednost bo ostala pod varstvom francoskih oblasti do sklenitve miru, nakar bo posebno zaplenitveno razsodišče sklepalo o njega usodi.

Beograjsko »Vreme« je po ljubljanskem »Slovencu« posebno podčrtalo, da je pri senatskih volitvah 12. novembra oddal svoj glas za kandidata JRZ tudi g. Ivan Urek iz Globokega v brežickem okraju. Pristavilo je, da je g. Urek iz »bivše Puceljeve stranke«. Sedaj se oglašja imenovani g. Urek v »Vremenu« s posebnim popravkom, ki sta ga z veliko slastjo ponatila tudi »Slovenec« in njegova opoldanska izdaja. G. Urek zatrjuje, da bivša Samostojna kmetička stranka ni bila Puceljeva stranka, temveč prav za prav njegova, in g. Pucelj se ima za svojo politično kariero prav za prav zahvaliti samo g. Ureku, ki mu je to naknadno silno žal. V svojem popravku se gospod Urek obnaša tudi, kakor da bi bil danes samo on pravi predstavnik bivše SKS, in protestira proti temu, da bi kdo smel bivšo SKS označevati s Puceljevim imenom. Očitno bi hotel, da bi se stranka krtila z njegovim, Urekovim imenom.

Napram tem izmišljotinam nasproti pač ni treba še posebej poudarjati notoričnega dejstva, da je bila bivša SKS ves čas pod neopornim in neopornim vodstvom g. Pucelja. Z g. Puceljem vred so se prištali SKS posneje pridružili JNS, g. Urek pa se je s svojimi bivšimi tovaršmi skregal že davno

pred 6 januarjem 1929 in je leta 1927 kandidiral na listi SDS proti očiščeni kandidatu SKS. Na tej listi je bil tudi izvoljen. Pozneje je bil g. Urek član JNS in je od te stranke dobil tudi mandat v prvi poštovanjski skupščini.

Tudi pri lanskih volitvah se je prvotno g. Urek zelo zanimal za kandidaturu v JNS, potem pa je »spoznal«, da ne more z dr. Mačkom na skupno listo, in se je ogreval za akcijo g. Demetrovića, katerega skupina se je izdvojila iz JNS ter dobila kandidature na vladni listi. G. Urek je za volitve 11. decembra izdal razkošno opremljeno brošuro, v kateri je na najgrš način napadal svoje dotedanje somišljenike v JNS. Brošura je bila čista propaganda za listo dr. Stojadinovića in so jo razširili v nešteto tisočih med slovensko javnostjo. Kolikoli stroškov je imel g. Urek s tiskom in razpošiljanjem te brošure, nam ni znano. S tem pa je bila politična kariera bivšega poslanca SKS SDS in JNS tudi zaključena. G. Urek je bil izločen iz organizacije JNS in njegovo ime se je prvič zopet pojavilo v javnosti, ko je dobil pohvalni dekret od glavnega glasila JRZ v Ljubljani.

»Slovenski gospodar« ni nič kaj zadovoljen s političnim vremenom. Tako se pritožuje:

»Po deželi kar mrgoli raznih agentov. Eni prihajajo osebno drugi pošiljajo svoje liste, tretji pa svoja pisma. Za vsi pa se vleče kakor silina pritajena laž. Kaj hočete med nami katoliškimi Slovenci? Kaj glodate na naši verski zavednosti? Ali mislite, da smo svojo sveto vero sprejeli kot navadno obleko, ki jo bomo na vsi prigrvarjanje skidali? Nikdar ne! Mi vas že poznamo, četudi prihajate vsako leto z drugo firmo, ki skuša prodajati to, kar bi

SPORT

Za ustanovitev slovenske sportne zveze Na pobudo NSZ bo v kratkem sklicana konferenca zaradi ustanovitve osrednje organizacije vsega slovenskega sporta

Nova doba v politični ureditvi naše države je globoko posegla tudi v naše sportno življenje in v zadnjih dveh mesecih je bila ustanovljena cela vrsta novih sportnih forumov, katerih delovanje bo prirojeno novim političnim razmeram. Glavno načelo te nove ureditve je pred vsem, da naj imajo srbski, hrvatski in slovenski sportniki svoje samostojne sportne forume, te pa naj združuje v vsaki sportni panogi še ena vrhovna zveza, ki pa bo imela v glavnem ne nekaj nadzora nad včlanjenimi zvezami in pa nalogo reprezentance vsega jugoslovenskega sporta na zunaj.

Tako so bile v posameznih sportnih panogah že ustanovljene narodne zveze za posamezne sportne panoge, kjer pa jih še ni, so priprave za ustanovitev v polnem teku. Ves ta razvoj gre to pot, da bodo slej ali prej — to velja predvsem za banovinsko Hrvatsko, kjer so v tem pogledu najbolj in v nekaterih primerih morda celo preveč dosledni za vse sporte, ki jih gojimo pri nas, obstojale posebne narodne zveze. Ker pa je kljub vsej dobri volji nastalo med temi novimi organizacijami precej trenja in je še marsikatero važno vprašanje — to so predvsem denarji — ostalo nerazčiščeno, so se sportniki v banovini Hrvatski razen tega udružili še v skupni osrednji organizaciji — »Hrvatski sportni

kakor da pri nas še vedno ne razumemo resnosti časov v katerih živimo. Danes je še lahko z odločnimi ukrepi zavreti spekulativno navijanje cen, kako bo jutri pa že nihče ne ve.

Ovadbja proti bivšemu poslancu

»Hrvatski dnevnik« objavlja člančič z naslovom »Tožba proti bivšemu narodnemu poslancu zaradi treh bikov«. Po tem poročilu so prijavitelji nekateri meščani v Rumi državnemu tožilstvu bivšega narodnega poslanca Branka Avramovića, da je dobil od banske uprave v Novem Sadu tri plemenske bike, vredne 17.000 dinarjev, za svojo selekcijsko zadrugo, ki pa sploh ni obstojala. Vse tri bike je g. Avramović prignal v Irig, kjer opravlja posle tamošnjega pravoslavnega prote, tam pa jih je prodal po 2600 dinarjev. Prvega je kupila selekcijska zadruga v Beneševu, drugega pravoslavni samostan v Grgetku, tretjega pa občina Krušedol-Prijavor. Ker sta te občini dolgovali Avramovićevo žena in hčera večjo vsoto neplačanih davkov, je občina enostavno poročunala te davke na račun kupnine za novega bika.

Zavarovalnica za potopljeno »Carica Milica«

Jugoslovenski oficirji in mornarji, ki so služili na potopljenem parniku »Carica Milica«, so se vrnili v Jugoslavijo. Medtem je bila izplačana lastniku potopljene parnika »Jugoslovenskemu Lloyd« že tudi zavarovalnica v znesku 22 milijonov dinarjev. Obenem so bili izplačani tudi 3 milijoni dinarjev kot zavarovalnica za potopljeni tovor.

Vsekakor bo minister za blokado smel vedno odrediti izročitev blaga ali njega izkupitke na pobudo omenjenega odbora za kontribando, posebno v slučajih, če je blago postalo nevtralna lastnina pred 28. novembrom 1938. Tozadevne prošnje blokadnemu ministrstvu bodo upoštevane edinole, ako se bodo nanašale na blago nevtralecev. Poleg tega bo potrebno sledeče:

a) da je blago natovorjeno na ladjo, kateri je bilo izdano odhodno dovoljenje iz zadnje nevtralne luke pred 11. decembrom 1939;

b) da je bilo blago natovorjeno na ladjo, kateri je bilo izdano odhodno dovoljenje iz zadnje nevtralne luke pred 1. januarjem 1940. predmet pogodbe podpisane pred 28. nov. 1939 in predpisuje kupcu prevzem in plačilo blaga nalikane v času nakladanja. Končno bo to morale prošnje biti opremljene z vsemi potrebnimi dokumenti.

Da se izločijo vse škodljive zamude, priporočamo interesentom, da si nabavijo izpričevala o poreklu pri kakem pristojnem francoskem ali britan kem konzulatu. Ta izpričevala smenljajoča natovorjeno blago, bodo mnogo olajšala izvedbo kontrole, zato priporočamo lastnikom ladij, da ne sprejmejo nobenega tovara brez takih izpričeval.

sloga, ki zdaj v imenu vseh nastopa s zahtevami vseh hrvatskih sportnikov. Prav za prav je bila ta »Sloga« v Zagrebu ustanovljena najprej, pa se je potem izkazalo, da je šele prevzela sedanjo splošno vlogo.

Hrvatskemu vzgledu bodo v kratkem sledili tudi srbski sportniki, ki so se nedavno na konferenci v Beogradu sporazumeli, da morajo za zaščito svojih interesov imeti osrednjo organizacijo, ki bo lahko nastopala z vse drugačno avtoriteto, kakor pa samo zastopniki posameznih sportnih panog. Občal zbor za ustanovitev tega foruma, ki se bo imenoval »Savez srbskih sportnih zvez«, bo že 17. decembra t. l. Srbski sportniki si obetajo, da bodo po predstavnikih te skupne močne organizacije laže dosegli ureditev medsebojnih sporov z Zagrebom, ki jih je na kupe v zvezi z novo razdelitvijo oblasti in sredstev iz dosedanjih vrhovnih sportnih organizacij.

Kaj naravno, da je po vseh teh dogodkih vzklikla tudi med slovenskimi sportniki misel, da bi si ustanovili osrednjo sportno organizacijo, ki bi prav tako zastopala interese sportnikov vseh sportnih panog, ki jih gojimo v naši banovini. Prvi sklep te vrste je bil sprejet na zadnji seji upravne odbora Slovenske nogometne zveze, po katerem je bilo predsedstvo pooblašeno, naj takoj začne priprave, da se skliče konferenca, ki naj bi ustvarila prve temelje za ustanovitev Slovenske sportne zveze. To delo v Ljubljani oziroma na teritoriju dravske banovine bo prav za prav laže kakor drugod, ker bo ta nova skupna sportna zveza slovenskih sportnikov v bistvu naslednica »Sportne zveze«, ki je bila ustanovljena takoj po končani vojni in iz katere so se v teku l. 1919. polaroma izločili sportniki raznih panog in ustanovili svoje posebne organizacije.

Smatramo, da je misel ustanovitve take skupne predstavnice slovenskega sporta v danih razmerah zdrava in koristna in želimo samo, da bi to delo čim prej rodilo uspehe. Res je sicer, da bo za vse te številne sportne organizacije treba mnogo novih delavcev, ki jih že tako zelo primanjkuje, toda če bomo hoteli živeti in delovati z ostalimi, bomo morali delati vsaj toliko kakor ostali — če še ne več!

Tek zedinjenja. Opozarjamo vse atlete izven Ljubljane, ki se nameravajo udeležiti »Teku zedinjenja«, da veljajo letos od petka dne 1. XII. jutraj nedeljske povratne karte. Odbor.

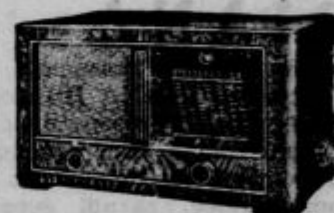
Sokol

Sokol I. Ljubljana-Tabor bo proslavil letošnji državni in sokolski praznik v petek ob 11. v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru a svečano sejo društvene uprave. Na dnevnem redu bo nagovor, preudba dece v naraščaj in naraščaja v članstvo, polaganje zaobljube vseh novih članov in članic ki so prestali šestmesečno poskusno dobo in so bili definitivno sprejeti ter polaganje zaobljube naraščaja in dece. Vabimo vse članstvo, da se te svečanosti udeleži v čim večjem številu. Zdravo! Uprava.

Sokolsko društvo Ljubljana III proslavi državni in sokolski praznik v petek ob 11. v društvenem domu ob Tyrševi cesti s svečano sejo društvene uprave. Na dnevnem redu je nagovor preudba naraščaja v članstvo ter zaobljuba novih članov in članic Vabimo vse članstvo, da se te svečanosti udeleži v čim večjem številu.

Sokolsko društvo Litija bo proslavilo državni in sokolski praznik 1. decembra v Sokolskem domu. Na sporedu je slavnostni govor starešine, izbrane glasbene točke, ki jih bo izvajala sokolska godba, dobro naštudirane telovadne točke moškega in ženskega naraščaja, proste vaje članov in članic in recitacije. Proslava ima v današnjih prilikah še poseben pomen. Vabimo vladno vse pripadnike in prijatelje sokolstva. Udeležba za člane, ki imajo krog, je obvezna v krogih, za ostale v civilu s sokolskim znakom. Članstvo se opozarja, da se bo pred akademijo in po akademiji sprejemalo izpolnjene in podpisane osebne zaobljube za sokolsko Petrovo petletko. — Ob 16. priredi Sokol mladinsko telovadno akademijo.

Članstvo Sokolskega društva v Ptaju naj se danes ob po. 16. v čim večjem številu udeleži pogreba pokojnega brata Vladimira Špijanovića na Vurbergu.

MENDE
RADIO

Zastopstvo za Ljubljano in okolico: Radiotehnik FR. ŠETINA, Domobranska 27, tel. 32-64. — Maribor: M. OZVATČIČ, Čafova ul. 1. — Jesenice: »Artem« RUDOLF ZUPAN. — Muraka Sobota: JANEZ NEMEC, Aleksandrova 6.

Pogonska sigurnost
Čistoča zvoka
Okusna oblika
Izredno
povoljna cena

Model 195W, 4 elektronski, Din 3150.—
Model 216W, 5 elektronski, Din 3675.—
Model 240W, 6 elektronski, Din 4100.—

Globoko užalosteni sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl naš ljubljani soprog, oče in stric, gospod.

EMIL KOPRIVNIKAR

POSESTNIK, MIZARSKI PODJETNIK, OKRAJNI ČESTNI NAČELNIK IN ČLAN GASILSKE ŽUPNE UPRAVE

Draga pokojnika prepeljemo v Litijo, kjer bo pogreb v petek, dne 1. decembra ob 15. uri popoldne na pokopališču v Litiji.

Prosimo tihga sočalja.

LITILJA, dne 29. novembra 1939.

GUSTA, soproga;
EMIL, MIRAN, sinova in ostalo sorodstvo

K Montblanc polnilnemu peresu spada

MONTBLANC
PATENTNI
svinčnik z avtomatsko sledjo mine

Vzemite ob priliki pri svojem trgovcu s papirjem Montblanc Pix v roke. Kmalu postane vaš nerazdružni tovariš!

DOKAZ!
Eno poljenje mine zadošča za 2,3 km pisanja!
Od dca 120 do 70.

1416

Telefon 20-42

Tapetništvo Jager Franc,

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA št. 17.

nudi najcenejše otomane od din 350.—, žimo od 26.— din.
Velika izbira madracov, cauch-zof, volne, gradla in blaga za
prevleko pohištva.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pri-
stojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo
službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dupli-
ni žetivte se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—
Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Službo dobi

Postrežnico

starejšo, ki stane pri
starejši, sprejemem za do-
poldanske ure. Cesta 29.
oktobra (Rimska) št. 7,
I. vrsta 9.

31464-1

Raznašalko

pridno in pošteno kole-
marko, stanujočo v me-
stu, sprejemem. Naslov v
vseh posloval. Jutra.

31461-1

Frizerko

prevodno, popolnoma
izrečeno, isčem za ta-
koj ali 15. XII. Ponudbe
na področju Jutra Ma-
ribor pod »Damski fri-
zerski salon«.

31486-1

Službe išče

Pisarne

popolnoma zmožna, s
priporočili, isčem mesto,
lahko takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Vestna in točna«.

31476-2

Frizerski pomočnik

dobro delavec, dela elek-
trično, vodno, železno in
barvanje las, išče službo
v boljši delavnici v
Ljubljani. Javiti na ogl.
odd. Jutra pod šifro
»Dobro delavec«.

31486-2

Izurnjena krojačica

za oblike išče mesto.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Zanesljiva
krojačica«.

31442-2

Mlado dekle

išče službo natakarice,
odn. sobarice. Ponudbe:
Volkner, Ptuj, Ljuto-
marska 6.

31436-3

Postrežnica

išče delo za popoldan-
ske ure. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.

31485-2

Potniki

Trgovskega potnika
kolonialne stroke za Slo-
venijo, iščem za takoj.
»Ella« okoladni proiz-
vodl. Beograd, Dostojne-
va 15.

31426-5

Prodam

Smučarska oprema
damska, ugodno napro-
daj, čevlji št. 39, zelo
malo rabljeno. Naslov v
vseh posloval. Jutra.

31442-5

Lep jaket

s telovnikom, za velikega
vitkega gospoda prodam.
Delavnik: Ogled od 8. do
10. in od 13. do 16.—. Ne-
delja od 10. do 1 ure. —
Dragičević, Knašjeva 13.

31423-6

Parkete, deske

in bukova drva
ugodno prodaja Ivan Šiška,
tovarna parketov, Metelko-
va 4, telefon 22-44.

2449-6

Kupim

Trajno gorčico peč
rabljeno, vendar v do-
brem stanju za ogreva-
nje 400 kub. m prostora
kupi pilarna Figar, Voš-
njakova 2.

31462-7

Stare visoke omare

postelje, modrore, šim-
nice in vse druge drob-
narje kupuje Golob
Marija, Galusova na-
brežje 28, Ljubljana.

23480-7

Odrezke

po eni strani kosmatega
trikotja, tudi rabljeno,
čisto trikotje perilo, kupu-
jem po najvišji dnevni
ceni v Ljubljani od 5 kg
naprej. Vzorci in po-
nudbe na naslov: Remec
60, Kamnik.

31401-7

Mlinsko kolo

železno, rabljeno, notra-
nje, za vodni mlin kupi
Konrad Vernik, Ivani-
kova.

31404-7

Auto, moto

Opel Kadett

ugodno prodam. Naslov
v vseh posloval. Jutra.

31450-10

200 cm Puch motor

model 1939 in en stari
350 cm zelo poceni na-
prodaj. Aero, Kolodvor-
ska 18.

31489-10

Kolesa

Dvoje koles
damsko in moško, Adler
popolnoma novi zelo po-
ceni naprodaj. — Aero,
Kolodvorska 18.

31490-11

Razno pohištvo

prodajamo radi izprazni-
tve, Grad »Fužine«.
Ogleda se lahko od 1. do
3. decembra.

31446-12

Prodajam

črno garnituro iz hrasto-
vega lesa: pisalno mizo,
tri naslanjaje, ovalno
mizo. Nadeja je dve poste-
lji, nočni omari, to-
delno omaro, vse furni-
rano s ameriškim ore-
hom, znotraj politirano.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra.

31473-12

Javna dražba

rabljenega pohištva in
rabljenih predmetov hiš-
nega gospodinjstva se
vrši v javnih skladiščih
v Ljubljani na Tyrševi
cesti 33 v soboto 2. de-
cembra t. l. ob 2 uri
popoldne.

31468-12

Vale rabljene

trgovske preme-
ditivne, spalnice, nove
drugo pohištvo p. zelo
ugodni ceni asprodaj.
Ogleda se pri tv Ivan
Mathian Ljubljana Tyr-
seva 12 dvorišče.

17-11-12

Oblatila

Črno suknjo
dobro ohranjeno, za
srednje veliko postavu,
poceni prodam. St. Po-
točnik. Ob Ljubljani,
nova Trdanova hiša, Ko-
deljevo, Ljubljana.

31471-13

Lokali

Suho skladišče
ali klet, oddam. Novi trg
5, II., levo.

31475-19

Posest

Malo posestvo
prodam gospodarsko po-
sloje, tri njive, travnik,
sadni vrt ob državni ce-
sti, pet minut od želez-
niške postaje, dobro uro-
od Ljubljane. — Simon
Kočevar, Škofljica 46.

31445-20

Dvonastropnico

v Zagrebu, Opatjaka 82,
prodam. Nova zgradba s
lokalni in stanovanji. Ce-
na din 600.000. Vprašati
pri lastniku.

31441-20

Kupim hišo

ali posestvo
v bližini Mirne, Višnje
gore, Novega mesta. Viš-
njo nade na ogl. odd. Jutra
pod »100-150 tisoč«.

31483-20

Stanovanje

odda

Enosob. stanovanje
lepo, oddam mirni, čisti
in točno plačljivi stran-
ki za decembrom. Rožna
dolina, Cesta XIX. 15.

31470-21

Stanovanja

Hišni posestniki,

pozor!
Kadar oddajate stanova-
nje, se obrnite na Rea-
litetno pisarno Gospo-
darskega 3. I. katera vam
jih brezplačno odda.

31484-21a

Dijake sobe

Dijaka

sprejemem kot stanova-
valca k boljšemu dijaku
s vso opremo. Malgaševa
6, I. levo.

31463-22

Sobo odda

Gospodično

najrajši prodajalco —
sprejemem na stanovanje
v sredini mesta. Naslov
v vseh poslovalnicah Ju-
tra.

31479-23

Lepo prazno sobo

s kabinetom, strogo se-
parirano, oddam samo
mirni osebi. Novi trg 5,
II., levo.

31474-23

Lepo sobo

novi opremljeno, s dre-
vno posteljnino, takoj od-
dam eni ali dvema oseb-
ama, Staničeva 19, I.

31473-23

Lepo svetlo sobo

čisto in solčno, oddam
solidnemu gospodu. —
Istotam sprejemem stanova-
valca. Lahko vse okra-
ba. Kopalnica: Stro-
majerjeva 4, I. desno.

31457-23

Lepo sobo

solčno, sračno, prazno,
vhod s stopnišča, oddam
za 15. december v Gili-
Metodovi ulici 19, I. a,
desno pri cerkvi sv. Jo-
žefa.

31443-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, son-
čno, sračno, z 1 ali 2 po-
steljama blizu tramvaja,
poceni oddam. Sp. Šiška,
Černotova ul. 31, I. nad
vrata 3.

31477-23

Lepo solčno sobo

solčno, s souporabo kop-
palnice in telefona od-
dam boljšemu gospodu.
na Miklošičevi cesti. Na-
slov v vseh poslovalni-
cah Jutra.

31482-23

Opremljeno sobo

solčno, s poseb. vho-
nim in souporabo kop-
palnice oddam stalnemu
gospodu. Ogled od pol 1.
dalje: na praznik dopol-
ne do 2 ure. Pügnar-
jeva ulica 6, III.

31493-23

Sobo

s posebnim vzhodom, pri-
jazno, oddam dvema
boljšima gospodom ali
zakonskemu paru. Na-
slov v vseh poslovalni-
cah Jutra.

31491-23

Sobico

v centru, s centralno
kurjavo oddam gospo-
dično. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

31460-23

Boljšega

sostanovalca
k domačemu sinu, s vso
opremo sprejemem. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra.

31495-23

Opremljeno sobo

v vili blizu Tabora, od-
dam takoj solidnemu
gospodu. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.

31483-23

Malo sobico

čisto, s souporabo kop-
palnice, oddam boljšemu
gospodu ali gospodični s
hrano 1. decembra. Me-
šedrova cesta 5, III n
levo.

31383-23

Ženitve

Inteligentna

gospodična

stara 47 let, trgovsko na-
obrašena, dobra gospo-
dična, išče primernega mo-
ža, starega do 50 let. Se-
mo resne ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Četrtek, november«.

31494-25

Pridelki

Ia orehi

tanke lupine, 50 kg din
225.—. Jedra 10 kg 200
din. Ia suhe češnje 50
kg 225 din franko vose-
nina razpošilja G. Dre-
chsler, Tuzla.

31444-33

Časnega masla

večjo količino, potrebu-
jem stalno. Pačam 29
do 30 din kg. — Kokalj,
Podmilkova 41.

31498-33

Stroji

Elektromotor

5 KS rabljen, kupim.
— Korbar, Hrušica, p. Do-
brunje.

31449-26

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih
cenah

ČERNE juvelir.

Ljubljana Wolfova

31477-23

Iz Rajhenburga

ra—Srebrno poroko sta obhajala pre-
teklo nedeljo ugledna tržana g. Matko
Presker in njegova soproga Marija, roje-
na Kunejeva. Slavljenec je ugleden trgo-
vec v Rajhenburgu in načelnik domače
hranilnice in posojilnice. Kakor je on sam
Sokol z dušo in telesom ter velik dobro-
tnik in podpornik domačega društva, tako
je vzgajal tudi svoje otroke v narodno-
naprednem duhu in vsi trije, sin Marjan
in hčerki Silva in Marta, so duša družve-
nega delovanja. Gospod Presker je tudi
naročnik našega lista, odkar izhaja
Uglednemu zakonskemu paru želimo uči-
kat vsaj še zlato poroko.

ra—Narodni in državni praznik zedi-
jenja smo dosegli še vsako leto do-
tjajno proslavljali z akademijo v Sokolskem do-
mu. Tudi letos svoje dolžnosti ne bomo
opustili. Poleg tega se bomo polnoštevilo
udeležili odkritja spomenika Viteškemu
kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Sev-
nici. Ta dan bo za vse Zasavje eden naj-
večjih praznikov.

Hranilne

knjižice

3% obveznice
in druge vrednostne
opirje kupuje in pla-
ča najbolje

Bančno kom. zavod

Aleksandrova c 40
Maribor

PREMOG

KOKS — DEVA

nudi

I. Pogačnik

BOHORICEVA 5.

Telefon 20-59

Postrežba brezhlbna.

Sveže najfinije

orveške

ribje olje

iz »KARNE

dr. G. PICCOLIJA

v Ljubljani

»priporoča nediim in

»slabotnim osebam

SREBRO,

DRAGE KAMNE

in vsakovrstno

ZLATO

kupuje

po najvišjih cenah

JOS. EBERLE

Ljubljana, Tyrseva 2.

naša hotela »Slon«

Od Vas

je odvisno,

da imate

obliko

vedno

kot novo

sato je pustite redno

kemično čistiti ali

barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Pojanjski nasip 4-6

tralega — Svetločistila

Če hočeš komu kaj pokloniti,
pokloni **Pelikan**,
tehnično završeno
nalivno pero!

Vsled sklepa okrajnega sodišča v Kočevju z dne 12. X. 1939, opr. št. J 630-38-56

se vrši dne

6. decembra 1939 ob pol 11. uri dopoldne

DRAŽBA tekstilne tovarne v Kočevju

z vsemi tovarniškimi objekti in pritliklinami (tekstilni, pogonski stroji in naprave)
ter pripadajočimi stanovanjskimi hišami šte. 218 in 298 v Kočevju in zemljiškimi
parcelami. Tovarna je v obratu.

Cenilna vrednost znaša Din 5,831.315.50, od česar odpade na stroje in pritli-
kline Din 3,156.297.—.

Najmanjši ponudek znaša Din 3,023.000.—, a vadij Din 583.132.—.

Informacije daje okrajno sodišče v Kočevju, notar Anton Lovšin v Kočevju
in odvetnik dr. Oton Fetič v Ljubljani, Dalmatinova ul. 7.

Agilne
trgovske potnike

išče renomirano in dobro vpeljano
industrijsko podjetje pohištvene stro-
ke v Sloveniji za prodajo v cel državi.
Samo mlajše mo

Gospodarstvo

Uredba o izdajanju bonov za narodno obrambo

Dne 1. septembra t. l. je bila objavljena uredba o emisiji posebnih blagajniških zapisov za potrebe narodne obrambe, ki jih sme finančni minister izdati do višine 600 milijonov din. Ta vsota je bila z uredbo, objavljeno 21. septembra, povišana za nadaljnjih 240 milijonov din. Z obema uredbama je bila pooblaščen Narodna banka, da izjemno od predpisov člena 11. zakona o narodni obrambi eskontira te blagajniške zapise finančnega ministrstva do skupnega zneska 840 milijonov din. Za izplačilo teh blagajniških zapisov, ki se izdajo na osnovi omenjenih dveh uredb, se bo prvenstveno porabil znesek od valorizacije zlate podlage Narodne banke, kadar bo ta valorizacija izvedena.

Pooblastilo iz gornjih dveh uredb je finančni minister v glavnem že izkoristil. Iz izkaza od 22. t. m. je razvidno, da je Narodna banka do tega dne eskontirala za 730 milijonov din teh blagajniških zapisov za narodno obrambo.

Nova uredba

»Službene novine« od 28. t. m. objavljajo sedaj novo uredbu, po kateri se bodo izdajali posebni boni za narodno obrambo. Ta uredba, ki jo je odobril ministrski svet dne 18. novembra, pooblašča finančnega ministra, da sme zaradi mobilizacije sredstev narodnoobrambenega sklada, ki je bil ustanovljen s paragrafom 19. finančnega zakona za leto 1939/40 in v smislu členov

8, 9 in 10 uredb o tem skladu emitirati posebne bone za narodno obrambo, ki se bodo postopno in po potrebi dali v promet. Oblika in višino obrestne mere teh bonov določi finančni minister.

Za vršenje obrestne in amortizacijske obveznosti po teh bonih služi kot garancija posebni prispevek za narodni obrambni sklad, ki se pobira po § 19. finančnega zakona za leto 1939/40. Vse na račun tega prispevka pobrane zneske polagajo davčne uprave neposredno Državni hipotekarni banki na poseben račun, s katerega bo banka vzela potrebne vsote za izplačilo obresti in amortizacije bonov.

Znesek izdanih bonov ima služiti izključno za potrebe državne obrambe in se stavlja na razpolago vojnemu ministru, ki ga sme potrositi samo za namene, predvidene v členu 1. uredb o narodnoobrambenem skladu in na način, določen v členu 7. te uredb.

Državna hipotekarna banka bo prevzemala te bone za narodno obrambo in bo stajala vojnemu ministru na razpolago potrebne zneske v mejah sredstev tega sklada. Izjemno od člena 13. zakona o Narodni banki se Narodna banka pooblašča, da sme po potrebi eskontirati ali lombardirati te bone za narodno obrambo, ki jih bo prevzela Državna hipotekarna banka, in sicer po isti obrestni meri, kakor jo nosijo ti boni.

članice podzveze. Skupščina zveze določi, kakšen odstotek članarine, ki jo plačajo hranilnice iz dotične banovine zvezi, pripada podzvezi.

Na skupščini zveze ima vsaka članica z vlogami do 10 milijonov din pravico do enega glasu, za vsakih nadaljnjih pricetih 10 milijonov din vlog pa ima še en glas; vendar nobena hranilnica ne sme imeti več nego 10 glasov, kar pomeni, da imajo vse hranilnice z vlogami preko 100 milijonov din le 10 glasov na skupščini. Višino vpisnine in letne članarine določa in spremeni glavna skupščina zveze. Če hranilnica ne plača članarine, jo izterja na zahtevo zveze obta upravna oblast prve stopnje. Nadzorstvo nad zvezo vrši trgovinski minister.

Gospodarske vesti

— Odsej veljajo devizni predpisi že za izvoz v vrednosti preko 250 din. Doslej je veljal predpis, da se neobrti izvoz v vrednosti do 1000 din lahko izvrši brez zavarovanja valute in brez deviznih formalnosti. Sedaj pa je finančni minister izdal odlok, po katerem se spremeni 1. odstavek 6. člena pravilnika o ureditvi prometa z deviznimi valutami, ki se odsej glasi: »Pri izvozu blaga iz naše države v vrednosti preko 250 din se mora izvršiti zavarovanje valute in se sme blago izvoziti samo s potrdilom o zavarovanju valute, ki ga izda Narodna banka ali pa eden od pooblaščenih denarnih zavodov. — V zadnjih mesecih je šlo iz naše države mnogo blaga v paketih v vrednosti do 1000 din, vse to brez jamstva, da se protivrednost izvoznega blaga vnesi v našo državo. Zato je finančni minister v gornjem smislu poostri devizne predpise.

— Kazni za kršitve navedbe o omejitvi motornega prometa. V večerjšnji številki smo objavili besedilo navedbe o omejitvi motornega prometa, ki določa v členu 6., da se kršitelj predpisov iz člena 1. (prepoved vožnje ob nedeljah) in člena 3. (vožnje v relacijah, ki so paralelne z železniškimi progami) kaznuje z denarno kaznijo 5000 din in z zaporom 30 dni. Ta določba pa je, kakor se zdi, pogrešna, kajti uredba o omejitvi prodaje tekočega goriva in prometa z motornimi vozili, na podlagi katere je bila izdana gornja navedba, določa da se kršitelj navedb, izdanih na podlagi te uredb, kaznuje denarno s 500 do 5000 din in z zaporom do 30 dni. Besedilo člena 6. navedbe, ki je objavljena v »Službenih novinah« od 28. t. m., pa je razumeti tako da se kršitelj za vsako kršitev kaznuje s kaznijo 5000 din in z zaporom 30 dni.

— Ponovno podaljšanje rok po pravilniku o ustanovah humanega značaja in pokojniških fondih. Trgovinski minister je izdal odločbo, po kateri se do konca aprila 1940 podaljša rok, predviden v členu 29 in členu 30 pravilnika o ustanovah humanega značaja, ki se bavijo z zavarovanjem pogrebniških in bolniških stroškov, in fondih za pokojninsko zavarovanje.

— Iz trgovinskega registra. Vpisala se je tvrdka Peter Primožič in sin usnjarska obrt, Cirkulana št. 51. — Pr tvrdki »Volta« družbi z o. z., tovarni električnega materiala, je izbrisan poslovođa dr. Rudolf Zimmer, sedež podjetja pa se prenese v Ljubljano (obratni predmet družbe je izdelovanje in prodaja električnega materiala) — Pri Delniški družbi privojarne Union je vpisan član upravnega sveta Anton Babnik, knjigovodja v Ljubljani, Zgoranja št. 125. — Pri Stavbi družb d. d. e vpisan član upravnega sveta inž. Rudolf Škof, profesor v Ljubljani. — Pri tvrdki »Rebota« izdelovanje čistilnih naprav družbi z o. z. v Ljubljani je izbrisan poslovođa Josip Mihelič vpisan pa je kot poslovođa Evgen Huber, tehnik v Ljubljani.

Borze

29. novembra

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški kirilinski čeki nespremenjeno 14.30. Češki boni so se trgovali v Zagrebu po 36.75, v Beogradu pa po 37.94. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektom tržišču se je vojna škoda pri nespremenjeni tendenci nudila po 437 (v Beogradu je bil zabeležen tečaj 435 — 435.50). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov, pač pa je prišlo do prometa v delnicah Trboveljske po višjem tečaju 235 in v delnicah družbe Isis po 30.

Devize

Ljubljana. Oficialni tečaji: London 173.15 — 176.35, Pariz 97.75 — 100.05, New York 4425 — 4485, Curih 995 — 1005, Amsterdam 2348 — 2386, Bruselj 730.50 — 742.50. Tečaj na svobodnem trgu: London 213.89 — 217.69, Pariz 120.81 — 123.11, New York 5480 — 5520, Curih 1228.18 — 1238.18, Amsterdam 3599.93 — 3637.93, Bruselj 902.23 — 914.23. Curih, Beograd 10. Pariz 9.89, London 17.46, New York 446, Bruselj 73.65, Milan 22.50, Amsterdam 236.70, Berlin 175.5, Stockholm 106.25, Oslo 101.35, Kopenhamn 86.10, Sofija 5.40, Budimpešta 80, Atene 3.40, Bukarešta 3.40.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda 437 bl. 4%, agrarne 53 den. 6%, begunške 80.50 bl. 6%, dalm. agrarne 74.50 bl. 6%, šumske 75 bl. 7%, stabiliz. 91 — 94. 7%, invest. 97 — 98. 7%, Seligman 99 den. 7%, Blair 99 — 91. 8%, Blair 94.50 — 95. delnice. Narodna banka 7100 den. PAB 200 den. Trboveljska 230 — 235 (235) Gutman 53 bl. Sečerača Osijek 100 den., Osijekka lijevača 150 den. Isis 28 — 30, (30).

Beograd. Vojna škoda 435 — 435.50, 4% severne agrarne 51 — 52 6%, begunške 79.50 den. (79.25), 6% dalm. agrarne 73.50 — 74.50, 6% šumske 72.50 — 73.50, 7% stabiliz. 95 — 97.50 7% invest. 99 den. 7%, Seligman 99 den. 7%, Blair 89.75 den., (89.75 — 90) 8% Blair 95 — 97 (95). Narodna banka 7325.

Blagovna tržišča

Zito

+ Chicago. 29. novembra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 87.75, za maj 87.125, za julij 85.375; koruza: za dec. 51.125, za maj 53.125.

Winnipeg, 29. novembra. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 78.25, za maj 72.25, za julij 76.875.

+ Novosadska blagovna borza (29. t. m.). Tendence nespren. Pšenica: baška oko Novi Sad 189 — 191; gor b. 190 — 192; srem. 188 — 190; slavonska 189 — 191;

ladja Tisa 191 — 193; rž: baška 142 — 144. Oves: baška, sremški in slavonski 148 — 150. Ječmen: baški in sremški 64.65 — 66.10; koruza: baška 140 — 142, banatska 137 — 139; nova par. Indija 111 — 113. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 285 — 295, »2« 265 — 275, »3« 245 — 255, »6« 235 — 245, »7« 195 — 205, »8« 125 — 135. Fižol: baški sremški beli brez vreč 365 — 375. Otrobi: baški sremški 117.50 — 120.

Naše gledališče

D R A M A

Četrtek, 30.: George Dandin. Red četrtek. Petek, 1. decembra, ob 15.: Emil in detektiv. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Sobota, 2.: Kozarec vode. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

O P E R A

Četrtek, 30.: Gorenjak slavček Premiera. Premierski abonma. Slavnostna predstava.

Petek, 1. decembra zaprto. Sobota, 2.: Gorenjski slavček. Red A. Nedelja, 3. ob 15.: Sveti Anton vseh za ljubljene patron. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20.: Ero z one ga sveta. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 30.: Košček sreče. Sobota, 2. decembra: Košček sreče. Nedelja, 3. ob 15.15: Košček sreče, popoldanska predstava.

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

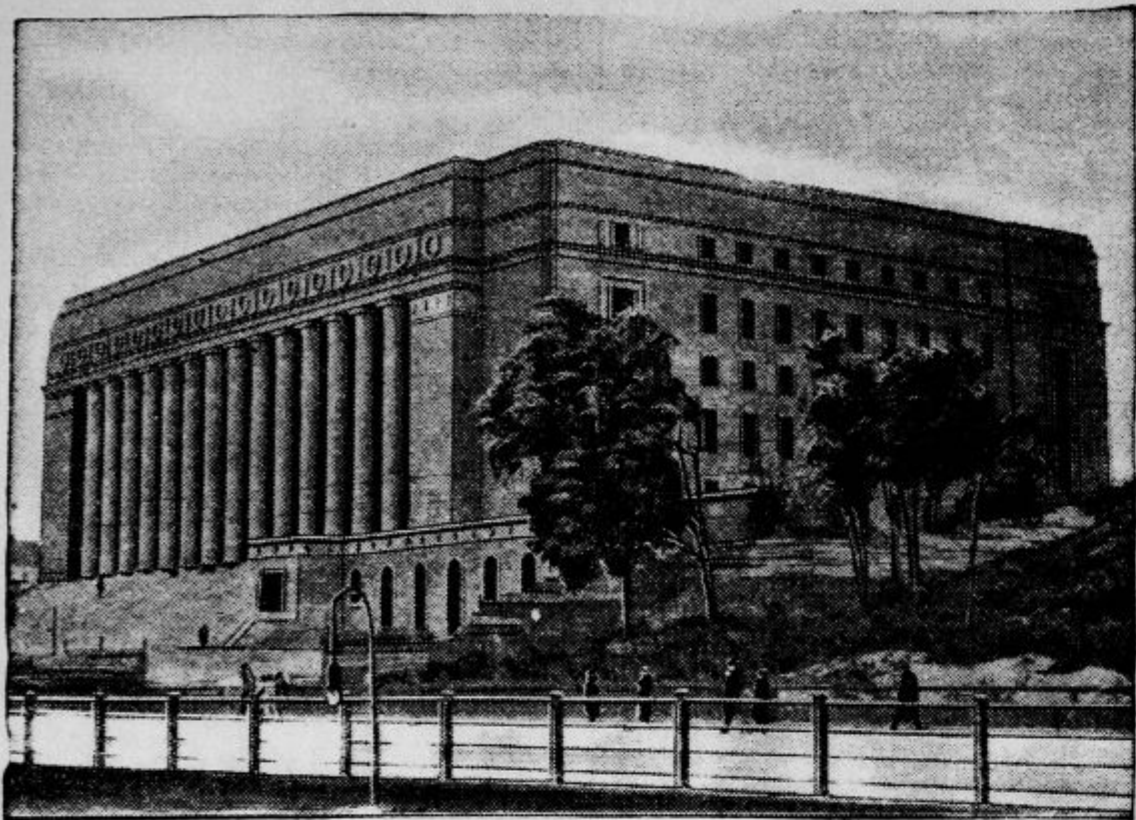
Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. —

Četrtek, 30. novembra. Ljubljana 7. Jutnji pozdrav, poročila, napovedi. — 7.15: Veseli zvoki (plesce). — 12: Ljudski napavi (plesce). — 12.3

Palača ljudskega zastopstva

Finski parlament v Helsinkih

Focheva zmaga — prerokovana

Reminiscenca iz časov pred svetovno vojno

Londonški listi so se spomnili te dni na eno najbolj nenavadnih prerokb v svetovni zgodovini, ki se je zgodila pred nekaj več nego tridesetimi leti. Ta prerokba je bila izrečena pred mnogimi pričami in so jo tudi takoj zapisali ter objavili. Izrekel jo je angleški feldmaršal, lord Roberts, znan iz burske vojne. L. 1908. je potoval po Kanadi, 29. julija zvečer je sedel v družbi ameriških in kanadskih novinarjev in je v razgovoru dejal:

»Doma mi nočejo verjeti, če pravim, da na Angleškem v napačnem občutku varnosti spimo. Hotel bi vam sedaj to reči, da stopa Evropa po mojem mnenju naravnost v najstrašnejšo vojno svetovne zgodovine. A nihče izmed odločilnih mož mi ne bo verjeti.«

Nato so nekateri novinarji vprašali, kdo bo nasprotnik Anglije.

»Nemčija,« je odvrnil lord Roberts, »in to bo izvalo isto edinstvo v nastopanju Anglije in Francije, kakršna vlada sedaj tu med provinco Quebecom, ki je naseljena s Francozi, ter ostalo Kanado.«

Vprašali so ga nato, kdaj bo vojna v Evropi nastala. Odgovoril je: »V trenutku, ko bo Nemčija pripravljena, in to bo, če vse upoštevamo, v štirih do šestih letih.«

Eden izmed navzočih je menil, da bo to tedaj l. 1912. do 1914. Nato je dejal lord Roberts:

»Da, najpozneje l. 1914. Naj še dodam, da bosta Anglija in Francija čakali tedaj najtežjo preizkušnjo svojega dotedanjega življenja. Približali se bosta porazu tako, da bo sreča, če si lahko ohranita svoj demokratski ustroj.«

»Saj vendar ne smatrate poraz za moč, če boste sami imeli vrhovno poveljstvo,« je menil eden izmed navzočih.

»Mene sploh ne bo zraven,« je bil odgovor. »Moj dan je že bil, a ker sem tu prekor, hočem napovedati še nekaj. V pariški vojni šoli je danes profesor po imenu

Foch, ki mu je določena neminljiva slava v vojni zgodovini. To je mož, ki nas povede v zmago, v kolikor bo ostalo zmago, ko bo vse končano. Vem, da je profesor Foch za leta pred svojim časom.«

»V čem?«

»V strategiji, v izdelavi vojaških načrtov, v organizaciji in končno, kar je največje važnosti: po naravi je rojen za vodjo ljudi.«

Bistvena vsebina tega pogovora je izšla takoj v quebeškem listu »L'Evenement«, ki je njegov glavni urednik, Edouard Corbeau, sam slišal Robertsove izjave. Lord Roberts je umrl 1915 pri nekem obisku na francoski fronti. Foch se je bil takrat pravi v bitki ob Marini in pri jesenskih bojih v Flandriji. Vrhovno poveljstvo pa je dobil šele l. 1918., osem mesecev pred končno zmago.

Zimskih olimpijskih iger ne bo

»Dežela, ki je v vojni, ne more biti nosilec olimpijskih iger,« veljajo določbe za te igre. Nemčija, ki je do zadnjega upala, da bosta Anglija in Francija na lepo besedo vojno ustavili in je dalje gradila naprave v Garmisch-Partenkirchnu, je sedaj izvedbo zimskih olimpijskih iger vrnila mednarodnemu olimpijskemu odboru. Namesto mednarodnih, bodo imeli v letošnji sezoni nemški sportniki samo svoje domače prireditve v tem kraju.

Brat prezidenta Lebruna umrl

V Franciji je te dni umrl brat francoskega državnega prezidenta, Gabriel Lebrun. Pri njem je Lebrun običajno preživljal počitnice.

Metalec bomb

Vojak finske vojske se vežba v metanju ročnih bomb

Zane Grey

27

Zakon zapada

Roman

Skrivaj se je ozrla nanj — obraza mu sicer ni mogla natančno razbrati, a zdel se ji je resen in ravnodušen — takšen, kakor zmerom.

Dolgo časa sta oba molčala, nato se je mahoma sklonil do njenega ušesa in rekel:

»Mary, rad te imam, odkar si pri nas, a nikoli se nisem drznil upati — zdaj te pa vendarle vprašam: ali hočeš postati moja žena?«

Njegova odkritost in poštenost jo je bila zdavnaj osvojila, in prav nič ni ji bilo treba premišljati, preden je odgovorila.

»Da, Enoch, rada ti postanem žena,« je preprosto dejala.

Njegova levica je krepko zgrabila za vodilno kolo, desnica pa je segla po njeni roki, ki mu je prišla do pol poti naproti. Skozi rokavico je Mary čutila, kako trda in izdelana je bila dlan, v katero je polagala svojo usodo.

»Niti v sanjah si ne bi bil mislil, da bom nocoj še tako srečen,« je dejal.

Maryji je postalo kar vroče pri srcu ob njegovih besedah — tudi ona je bila srečna nad tem obratom v svojem življenju. Zdaj si je priznala, da ima tega krasnega, vrliga človeka že davno rada in si že davno na tihem želi, da bi mu smela biti

žena, tovarišica in pomočnica.

Družba v vozu ni videla ne slutila, kaj se dogaja na vozniskem sedežu — veselo so čebljali vsi vprek, le Georgia je bila molčeča in slabe volje. Ker se Enohova desnica še ni bila vrnila na vodilo, so vozili dokaj počasi, kar očitno ni bilo po njenem okusu.

»To je prava mrtvaška parada,« je vzklila tako glasno, da jo je moral Enoch slišati.

»Nu, torej se dobro primite,« je ta smeje zaklical nazaj in zavozil tako naglo da je voda potoka, preko katerega jih je pravkar vodila pot, pljusnila prav noter v voz, kar je pa le povečalo občo veselost. Samo Georgia, ki se je tresla za svojo obleko, je godrnjala.

»Nu, kopeli pa tudi ni bilo treba,« je nejevoljno dejala.

Kmalu se je pokazal v daljavi svet tabornega ognja, okrog katerega je v slikoviti skupini sedela mladina in lizala skladišče s sladoledom. Ples se namreč ni mogel začeti, ker Thurmanov še ni bilo — manjkalo je godca, sivolasega Henryja Thurmana, in njegovih gosli. Zato ni bilo nič čudnega, da so pozdravili novodošlece s tako radostnim vrisom, da so se osedlani konji, ki so bili v dolgi vrsti privezani pred šolskim poslopjem, prestrašili in splašili. eden se je celo odtrgal in v skok zdrvel po cesti.

Mladi ljudje so obkolili starega gospoda, ki je komaj umikal škatlo z goslimi pred njihovim navalom, ter ga zmagoslavno spremili v šolsko poslopje. Ko se je Mary, ki je najprej pomagala Eno-

Če še ne veš, zdaj izveš!

da je vrhovno poveljstvo holandske vojske imenovalo enajst komandantov vojnih zborov, kakor je to predvideno za morebitni primer vojne;

da Nobelova ustanova letos ne bo podelila običajne vsakoletne nagrade za mir;

da bodo dobili vsi italijanski legionarji, ki so sodelovali v španski državljanski vojni na strani generala Franca, možnost zaposlitve v Španiji;

da so magnetične mine po sodbi strokovnjakov neuporabne za plitve vode. Mine te vrste, kjer so jih Nemci položili v plitvih krajih, so ostale brez učinka;

da so se vlade Velike Britanije, Kanade, Avstralije in Nove Zelandije sporazumele glede strokovnega šolanja in vežbanja svojega pilotskega naraščaja v Kanadi;

da so otvorili Nemci v Varšavi v prisotnosti generalnega guvernerja za zasedeno Poljsko dr. Franka prvo nemško šolo;

da išče vrhovno poveljstvo britanske vojske osem tisoč vozačev za motorna vozila v zaledju bojišča;

da so poslali prijatelji Francije iz Buenos Airesa francoski vojski prvo pošiljko, ki obsega trideset ton obleke in odev za zimo;

da so magnetične mine, kakršnih se zdaj poslužujejo Nemci, prav za prav francoska iznajdba. »Action Franchise« poroča, da so delali poskuse s tem orožjem že pred štirimi leti v vojnem pristanu Toulonu. Nadaljnje podatke o izumu je francoska cenzura zadržala;

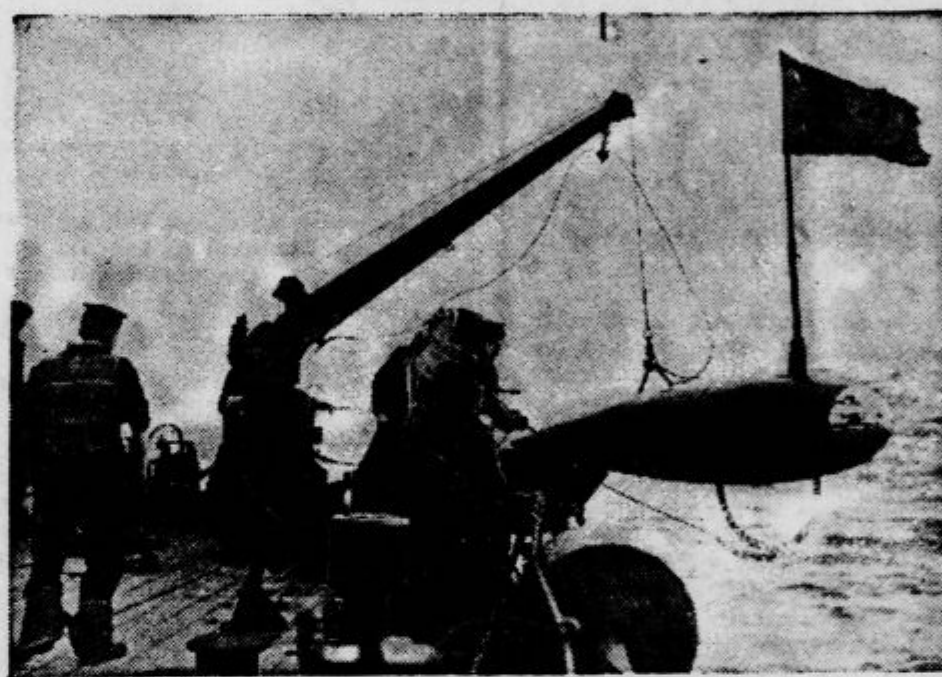
da so Nemci začeli naseljevati nemške ribiče na polotoču Heli pri Gdanskju;

da je obsodilo berlinsko sodišče neko žensko, ki je prodajala maslo prosto brez nakazila, na deset let ječe in na pet let izgube častnih državljanjskih pravic;

da se je pod pritiskom razmer tudi belgijska vlada odločila za uvedbo živilskih

nakaznic.

Čiščenje Severnega morja

Angleška mornarica lovi mine v Severnem morju s posebnimi pripravami, ki so med seboj povezane s kabl

Govoreče živali

Papige — škinkovci — kanarček

Le malo je živali, ki morejo ponavljati človeške besede in se naučiti kratke stavke. Najbolj znana izmed »govorečih« živali je papiga. Njen besedni zaklad je že za čudo velik, če zna poleg nekoliko fraz ponoviti imena rodbinskih članov ali izreči kakšno besedo, kakor »noter«, »dobro dan«, »na svidenje«. Če o kakšni posebno priučljivi papigi poročajo, da zna izgovarjati stavke, ki imajo kakšno zvezo ali deklarirati kakšno verz, tedaj je to velika izjema. Ptice iz vrst škinkavcev imajo isto tako skromen besedni zaklad.

Okrog 1900. je predstavil pravo senzacijo neke ornitološke razstave v Berlinu kanarček, ki je sicer s tenkim glasom, toda zelo različno, vpraševal: »Kje je moj mali brat?« Že prej in tudi pozneje so poročali včasih o »jezikovnih talentih« kanarčkov. Manj znano pa je dejstvo, da so govoreče živali tudi med sesalci. Seveda pa se tu »govorjenje« omejuje skoraj izključno na naravne glasove teh živali, ki so jih z naporno dresuro tako izobličili, da postanejo podobni poedinim človeškim besedam.

Kriminaliteta nazaduje

Ugotovitve Scotland Yarda v Londonu

Kakor vse slabe stvari, ima tudi vojna nekatere dobre strani in med te spada nazadovanje kriminalitete, pojav, ki ga opazujejo v Londonu, kakor na vsem Angleškem sploh. Scotland Yard poroča, da je od začetka septembra število zločinov do-

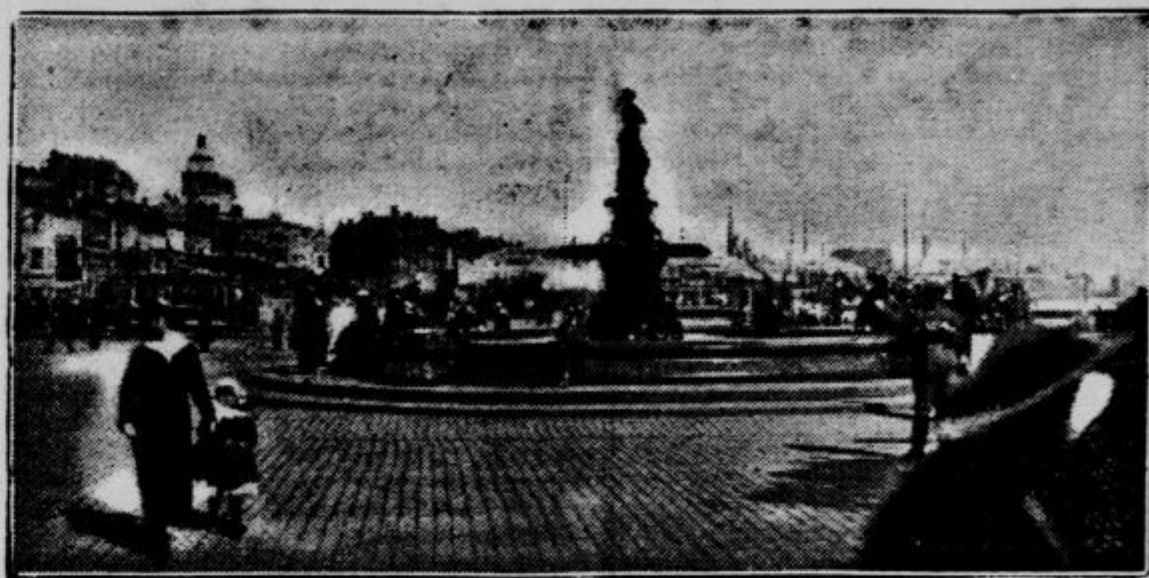
seglo najmanjše število v zadnjih 25 letih, a vse kaže, da bo še nazadovalo.

Po eni strani je število zločincev znatno padlo, ker so morali k vojakom ali so se prostovoljno javili, po drugi strani pa je na cestah sedaj mnogo pomožnih policistov in uradnikov zračne zaščite, ki so podnevi in ponoči na nogah. Upoštevati pa je treba tudi to, da so večino dragočnosti, ki bi se vsem zavoljo njih izplačal, odpravili na varno. Vsakdanja zatemnitev olajšuje sicer vsakovrstna hudodelstva, po drugi strani pa ovira tudi nagli beg.

Hripa na švedskem

V švedski pokrajini Soloftef razsaja epidemija hripe, ki se končuje s pljučnico. Bolezen poteka večinoma težko, vendar se ne konča vselej s smrtjo.

Iz finske prestolnice

Trg v Helsinkih

Holandec v Nemčiji

Mnogo reči je »na poti« — Atrape v izložbah — Postrežba v restavracijah

»Haagsche Post« priobčuje poročilo svojega sodravnika, ki se je vrnil pravkar iz Nemčije. Casmkar pravi, da je potovanje in nakupovanje po Nemčiji sedaj težko, ker je vse racionirano, a mnogih stvari sploh primanjkuje.

V trgovinah so brisače, ovratnice in polnilni svinčniki vedno »pravkar na poti«. Če predlaga taksijskemu šoferju, da bi te popeljal na kratko vožnjo, ti odgovori, da ne gre, kajti dnevni obrok 20 l bencina mešanice mora porabiti bolj racionalno. Ko je stopil Holandec v neko odlično slaščičarno in je hotel v njej kupiti škatlo bonbonov srednje cene, kakršne je videl v izložbi, je dejala neka prodajalka: »Od

kod prihajate? Skatle so same atrape.« V izložbah je mnogo takšnih atrap.

V neki trgovini s finimi vini je hotel kupiti steklenico likerja, da jo ponese nedi dami v dar. Čudno so ga gledali in ga opozorili, da je na vratih napis: »Rum in žgana vina danes razprodana.« Priporočili so mu rensko vino in sekt, češ da ljudje to danes mnogo zahtevajo.

V tobakarnah smeš kupiti samo po pet smotk. Ko je hotel še nekoliko cigaret, se je prodajalec priklonil, češ da na žalost dodatkov ne more dati.

Samo na Meklenburškem je novinar dobil zadosti dobre jedi. Dali so mu na zahtevo brez nadaljnega velike krožnik zmešanij jaje s pečenim krompirjem. V velikih berlinskih restoranih je po eni uri večina jedi na jedilnem listu črtana. V dragih lokalih dobiš morda še kakšno postrovo, malo lososa ali raka. Dobiš tudi kakšno danske školjke. V malih gostilnah pa je riba višek jedilnega lista.

Padec s srečnim koncem

Neka ga. Nicholls iz Garyja v Indijani je čistila kuhinjo in ji je pri tem spodrsnilo na koso mila. Bog si ga vidi, kako se je zgodilo, toda zletela je skozi kuhinjsko okno na prosto, to je tri nadstropja globoko. K sreči so bili dan prej pod okno spravili velik kup peska in baš na ta pesek je priletela, tako da je odnesla samo neznatne praske. Sama se je lahko dvignila in sama odšla spet gor.

A NEKDOTA

Sloviti pretvarjalec Leopoldo Fregoli si je v Milanu nekot najel sobo. Nezaupna in bigotna gospodinja pa mu je dejala:

»Soba je samo za vas. Če si boste drznili sprejeti kakšno žensko, vas postavim takoj na cesto.«

Zgodilo pa se je, da se je lepa Milančanka zaljubila v umetnika in ni čudno, da sta si želela, sestati se kdaj po kakšni predstavi v njegovem stanovanju. Fregoli bi ne bil Fregoli, če bi pri tej stvari ne znal zvoditi Cerbera v podobi hude gospodinjine za nos. Nekega večera je v svoji sobi, ki jo je Cerberus nadzoroval podnevi in ponoči, posnel sladek ljubezenski duet z baritonom in sopranom, glasnim poljubom in vsemi pritlikavostmi. Nenadno je potrkalo na vrata: »Gospod Fregoli, izselite se takoj, takšnih sestankov ne trpim.«

»Zakaj pa ne?« je vprašal Fregoli in odprl vrata. »Saj sem popolnoma sam in poskušam samo majhen prizor, ki ga jutri odigram.« In gospodinja se je prepračala, da zna Fregoli res imenitno posnemati vse glasove.

Naslednji večer, ko Fregoli res ni bil sam v sobi, je slišal nenadno spet glas svoje gospodinjine: »Ne, mene pa ne premoite več!«

VSAK DAN ENA

»Prosimo, izvolite sestiti...« (»Politikene«)

sami izmišljali. Celo Mary Stockwellova je v objemu Enohovih krepkih rok plavalna po dvorani — z zaprtimi očmi, saj videla tako ni ničesar, gneča je bila prevelika. Zdjaj pa zdaj se ji je zaletel kak otrok med noge ali jo potegnil za obleko — a v celoti je šlo dosti bolje, nego je mislila. Za neotesanega jezdeca, ki je nosil vse svoje žive dni visoke težke škornje, je Enoch, kakor vobče večina cowbojev, kar dobro plesal — Mary se je čudila samo temu, da se ni bolj upejala, kajti gosli so cvilile in ječale brez prestanka, in človek se je brez konca vrtel in vrtel. Vzlic naporu, ki ga je to pomenilo zanj, je Mary z globoko radostjo uživala ples, saj je spadal k novemu življenju, ki si ga je bila izbrala.

Ko sta morala Lock Thurman in Henry Thurman nazadnje vendarle prenehati, je odšla večina plesalcev venkaj, da se naje skladancev z ledom — mnogim izmed deklet se je celo tolikanj mudilo, da so si pozabile ogrniti plašče. Med temi je bila seveda tudi Georgia, ki jo je bilo v svitu plapolajočega plamena kar veselje pogledati, tako da mladi možki niso mogli odtrgati oči nje. Dekleta so zamaknjena občudovala drznost in lepoto njene bele obleke, starejše ženske pa so jo merile z nezaupanjem, nekatere celo z grozo.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.

Mary, ki je bila z Enohom takisto krenila pod mlo nebo, je takoj videla, da Georgia z globokim zadovoljstvom uživa občo pozornost, ki jo zbujala. Med mladimi možiki, ki so obdajali sestro, jo je posebno zanimal Bid Hatfield, ki si ga je prav za prav nocoj prvič svestno ogledala.